

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
Istov. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 20. večji oglaš
nad 45 mm v širini
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vredn. po 10 Din
in večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnništva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 v Ljubljani
račun: Ljubljana št. 10.550 in 10.349
za inzerate, Sarajevska št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Zlati mir

Državni čin 6. januarja tega leta je bil porojen iz globoke želje našega vladarja, da obenem z ukinitvijo dosedanjega političnega stanja in ustroja preneha tudi medsebojna strankarska borba v državi. V času, ko so vsa prizadevanja vladarja in njegove vlade obrnjena na to, da se vse pozitivne ustvarjalne sile v državi usmerijo k skupnemu delu, pomeni vsako nadaljevanje našega javnega življenja v duhu stare politične miselnosti in preprirov oviro in zadrževanje tega nujnega dela, od katerega zavisi okrepitev in boljša bodočnost Jugoslavije.

Mi smo v času, ko nam dejanske razmere preko vseh naših razlik v mišljenju, preko naše različne stanovske in družabne opredelitve, preko razlike veroizpovedanja in kulturne miselnosti zapovedujejo kličejo: Salus reipublice suprema lex esto! — Najvišja postava je blagor naše skupnosti, države, naši obči interesi! Spričo tega morajo ostale razlike izginiti in vsi državljani se morajo združiti v eni sami misli in prizadevanju: da pomagajo ozdraviti po preteklosti zavožene razmere in skupni dom dograditi pa ga izročiti potomcem kot krepko in veličastno stavbo.

Pogoji za to so dani. Političnih strank ni, javne korporacije so depolitizirane, oziroma se depolitizujejo, treba le še, da se likvidirajo ostanki tega v dušah, v obdajajoči nas atmosferi, v načinu našega gledanja na vsa javna vprašanja. V občinskem svetu, v stanovskih zastopstvih industrije, obrti, trgovine, kmetijstva, v Delavski zbornici, povsod kjer gre za vprašanja, ki tičejo državnega življenja in obči blagor, imamo že delj časa pozitivno sodelovanje ljudi, ki so bili do državnega čina 6. januarja tudi političnoformalno medseboj ločeni. Živo občutena potreba, da se morajo vsi državljani nujno tudi duhovno čim bolj združiti v skupnem poštenem prizadevanju za obče interese kot kraljevo zaupanje uživajoči in od njega direktno poverjeni zastopniki naroda, ta živo občutena potreba, pravimo, bo depolitizacijo vseh naših javnih korporacij, v kolikor je mišljeno strankarstvo, ne samo pospešila, marveč jo mogla v najkrajšem času tudi brez ostanka dovršiti, da bodo vsi kolikorlemogoče enega srca in ene duše.

V tem procesu ima mogoče najvažnejšo nalogo časopisje. Le to more v smislu vladarjevih intencij in kategoričnega imperativa, ki ga stavlja na nas vse brez izjeme država in njen blagor, vzgajati javno mnenje k zapostavljanju vseh osebnostnih, partikularnih, ožjih interesov občemu dobru. Ozdravljenje naših javnih razmer in dvig našega javnega življenja na višjo ploskev terja neobhodno, da začitimo svojo solidarnost, da pozabimo odkritosrčno iz duše vse, kar nas je ločevalo, da razumemo, kako smo drug na drugega bitno vezani v duhu one krščanske moralne vzajemnosti, ki mora družiti vse stanovce, vse javne in kulturne delavce, vse veroizpovedi v eno državno občestvo jugoslovanske narodne zajednice. Spričo tega se morajo sence prošlosti razbliniti, morajo izginiti prepri, ki so se zadnje čase v naši državi čedalje bolj izrodili v malenkostnost, nestrpnost in nespravljivost ter našo demokracijo zastrupljali v kvar obče blaginje. Postavljeni v nove razmere, je treba, da postavimo svoje javno življenje tudi na nove osnove v svoji notranjosti, kakor so si bili to zamišljali naši največji možje, Josip Jurij Strossmayer, Slomšek, Krek, vsi, ki so se prizadevali za naše politično in duhovno zedinjenje, za resnično pokristjanjenje našega življenja, za izločitev vsega kampanilizma in usmerjenje po najvišjih etičnih dobrinah naroda, države, človeštva. Božji mir, treuga Dei, med različnimi skupinami v naši državi je neobhodna potreba in moralna naloga vseh, predvsem glasnikov naše javnosti.

Za ta mir v blagor države hočemo i mi po svojih krščanskih ljudskih tradicijah doпрinesti vse, kar v poštenem stremljenju moremo in znamo.

S simboličnim aktom bo proslavljena sprava

Rim, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Kakor se čuje, se bo sprava med Vatikanom in Kvirinalom proslavila s simboličnim aktom. Kmalu po ratifikaciji dogovorov bo slovesna procesija v Vatikan, katere se bodo udeležili kralj, kraljica in principi kraljeve hiše. Papež bo nato vrnil obisk v Kvirinalu. »Messaggero« piše, da bo tudi sveta hišica v Lorettu, ki je znan romarski kraj, podrejena duhovnim oblastim.

Vlada proti navijalcem cen

Ostra okrožnica predsednika vlade proti onim, ki prodajajo kurivo predrago

Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Predsednik vlade, general Peter Zivković je danes izdal posebno naredbo, v kateri pravi: V poslednji dobi se opaža, da nekateri trgovci s premogom in drvni, kakor tudi z ostalimi živlenskimi potrebščinami spekulirajo na račun velikega mraza in težav v prometu in da so dvignili cene blagu, čeprav je znano, da imajo v rezervi dosti tega blaga, ali pa, ker se blago nabavili prej, predno je sploh prišla zima in predno so nastopile take težave. Da bi se stopilo tem trgovcem na rep in da bi se onemogočilo njihovo brezvestno izkoriščanje, radi katerega trpi najbolj siromašni svet, na-

ročam najstrožje policijskim oblastem, da predstojniki oblasti pod osebno odgovornostjo v vseh takih slučajih postopajo po čl. 17 zakona o pobijanju draginje živlenskih potrebščin in brezvestne spekulacije z dne 30. 12. 1921, objavljenim v št. 5. »Službenih Novin« z dne 6. januarja 1922. Splošno se opaža, da policijske oblasti zanemarijajo svoje dolžnosti, da bi prijavljale slučaje, brez česar sodišča ne morejo kazensko postopati. Radi tega odrejam, da v bodoče vse policijske oblasti strogo izvršujejo svoje dolžnosti, ki jih jim nalagata zakon, da bi se ta zakon v resnici izvajal.

Zaupanje gospodarskih krogov v vlado

Podlaga za ureditev razmer izvršena, pričanja se druga etapa

Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Ravnatelj Izvozne banke Marković je v razgovoru s časnikarji med drugim izjavil tudi to-le:

»Gospodarski krogi iz vse države pričakujejo z neko nestrpnostjo razvoja stvari v prvi vrsti gledajo na izjave vlade, kakšen naj bo neoviran razvoj našega gospodarstva. Podrobnih izjav posameznih resornih ministrov dosedaj ni bilo mogoče dobiti, ker je vladarjeva proklamacija sama predpisala vse dose-danje zveze in ker se giblje vladno delo v okviru teh črt. Pred par dnevi sem v nekem belgradskem listu omenil, da moramo imeti zaupanje v novo vlado. Ako bi bila stara vlada delala plodonosno, ne bi bilo potrebe za novi režim. Ta nova vlada zahteva in uživa naše zaupanje. Gospodarske naloge nove vlade so mnogoštevilne. Cinite ji, katerim so se poverile, si prizadevajo, da te naloge izvrše. Oni morejo pretehtati vse obsežne in težke naloge in znajo razlikovati med preteklostjo in bodočnostjo. Sploh pričakujemo mnogo novega in posebno koristnega za državo. Cutimo potrebo, da se dela, da država gospodarsko napreduje in se finančno konsolidira, da se izenačijo zakoni, zboljša uprava ter da stopa država v vsakem oziru boljši bodočnosti nasproti. Toda predaleč se gre, če se zahteva, da bi se vse te želje uresničile naenkrat v vpeljavo novega režima. To je glavni vzrok za nestrpnost v državi. Realnih tal ne smemo zapustiti! Nova vlada mora šele ustvariti predpogoje za delo. Sprememba razmer se mora občutiti od spodaj in zahteva premišljene načrte. Kompleks vprašanj sam za-

hteva proučevanje in globoke strokovne ureditve.

Kot najpotrebnejšo nalogo smatram izenačenje zakonov. Za pripravo bodo potrebna dve, tri leta. Dela na konstruktivni gospodarski zakonodaji, ki je za našo državo največje važnosti, zahtevajo leta, preden pride do končne ureditve. Tu ni treba samo proučevati in obseči vse skupine gospodarskih potreb, marveč se tu zahtevajo velika finančna sredstva, če hočemo, da bo uspeh odgovarjal potrebam.

Vprašanje državnih financ je važen problem in za njih ureditev so potrebni strokovno znanje, skušnje in energija. Ravno tu imamo toliko različnih vrst podrobnih vprašanj, da bi bila hitra izvršitev le poslabšanje položaja. Sprememba državne uprave se mora izvršiti samo korekoma. Nova uprava zahteva tudi novih gospodarjev, kvalificiranih strokovnjakov, ki jih imamo premalo. Razporeditev novih, sposobnih ljudi zahteva časa, dokler ne pridemo do novega naraščaja.

Pred nami so torej važna vprašanja preosnov, katerih izvršitev bi bila nemogoča preko noči. Za sedaj se je s proglasom od 6. januarja ustvarila podlaga za ureditev. Prihodnja sta delo in volja za pot naprej.

Vse to so činitelji, ki so bili prej s strankarskim gospodarstvom zaprti in ki so bili v nevarnosti, da izginejo. Sedaj so ti činitelji jasno pred nami. Prepričan sem, da bodo strokovnjaki našli pot, ki jo iščemo. Za to je treba čas in v prvi vrsti zaupanja.

Pripravlja se ribarski zakon

Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) V kmetijskem ministrstvu se pripravlja zakon o ribarstvu. Stari načrt ribarskega zakona ne odgovarja več dejanskim potrebam in zahtevam države, ker premalo določuje delokrog oblasti in države. V bistvu pa uveljavlja tisto, kar je že obstajalo. Obenem pa ne daje iniciative za napredek ribarstva v državi. Zakon bi bil okviren. Državi bi pustil kontrolo, izvršitev pa oblastem. Podlaga naj bi bila slična kot lovskemu zakonu. Nadaljnja tendenca pa gre za tem, da bi ribarski zakon ne bil samo okviren, ampak enoten in da bi bil v Belgradu fond, v katerega bi se stekale pristojbine iz vse države.

Organizacija morskega ribarstva, ki bi ga urejal poseben zakon, je naletela na težave, ker Dalmacija dosedaj ni mogla organizirati ribarske trgovine, ki jo imajo povetini Italijani. Nettunske konvencije so ta položaj poostrele tako, da italijanski vpliv v tej panogi gospodarstva prevladuje.

Delo gozdarske komisije

Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Komisija, ki naj preišče dolgoročne pogodbe v gozdarskem ministrstvu, še ni končala dela. Komisija je odločila, da končno poročilo izdela prof. Spasojevič, ki bo sestavil enotno besedilo. Itotako naj bi mu bili v pomoč pri stilizaciji gozdarski strokovni referent in člani komisije. V tem predlogu še manjkajo zaključki in predlogi. To poročilo bo obsegalo nekako glavno poročilo, ker se še niso pregledale vse pogodbe, kot se je prvotno nameravalo. S tem se je stvar zopet zavlekla.

„Pred novimi odkritji v gozdarski aferi“

Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) V večerajšnjem »Slovenec« smo v poročilu o gozdarski aferi in njenem razpletu se dotaknili tudi vpokojitve, oziroma nevpo-kojitve bivšega glavnega ravnatelja Stamenkovića. Po napačno dobljenih informacijah smo trdili, da za to vpokojitev ni finančni minister Šverljuga. Ta trditev, kakor tudi trditev o Šverljugi kot bivšem predsedniku treh tvrdki, ki so sklepale dolgoročne pogodbe, se je, kot smo se informirali, izkazala kot napačna, kar lojalno ugotavljamo.

Trije ministri v Zagrebu

Zagreb, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Danes je prispel v Zagreb novoinimenovani veliki župan dr. Zoričić. Istočasno z njim je prispel finančni minister Šverljuga. Tako se sedaj nahajajo v Zagrebu trije ministri: kmetijski minister dr. Frangeš, trgovinski minister dr. Mažuranič in finančni minister dr. Šverljuga.

Za aprovizacijo Zagreba

Zagreb, 15. febr. (Tel. »Slov.«) V dvorani obrtne zbornice se je vršila konferenca zastopnikov železniškega ravnateljstva, gospodarskih krogov in mestne občine. Razpravljali so o ukrepih za zboljšanje prometa in preskrbo mesta z živlenskimi potrebščinami in kurivom.

Ribarski tečaj v Splitu

Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Železniški minister je odobril kredit, da se pri ravnateljstvu za pomorski promet v Splitu ustanovi tečaj za ribarske čuvaje, ki bodo vršili nadzorstvo nad ribarjenjem ob naši obali, in za izobrazbo ribičev. Tečaj bo trajal osem tednov. Poučevali bodo strokovni uradniki pomorskega, prometnega ravnateljstva v Splitu.

Razgovor min. Frangeša z novinarji

Poljedelski minister dr. Frangeš je sprejel zagrebske novinarje ter v daljšem pogovoru z njimi razložil svoje namere za dvig kmetijstva. V glavnem je seveda govoril o kmetijskih stvarih, mnogo povedanih stvari pa se tiče vse države in zlasti Slovenije. Zato je razgovor poljedelskega ministra z zagrebskimi novinarji važen tudi za Slovence.

Predvsem je omenil g. minister, da so novi ministri sklenili, da ne dajejo izjav o bodočem delu. Sami veste, je dejal dr. Frangeš, kako so preje deževale izjave o nameravanem delu, a dejansko se ni prav za prav nič storilo.

Mnogo skrbi povzroča sneg in led. Po podatkih že 46 let ni bilo takih vremenskih nepravil, ko letos. Ni pa nobene nevarnosti za žetev. Pač pa je nevarnost povodenj, če se na Podonavju zamaše kanali. Treba pa pomisliti, da smo šele sredi februarja, dočim prihajajo povodnji šele v marcu. V gornjem toku Save je nevarnost povodnji sploh manjša. Vendar pa je treba izvesti regulacijo Save. Najbolje bi bilo, če bi bilo mogoče koncentrirati vsa sredstva za regulacijo Save. Zagreb ima največji interes, da se izvrši regulacija Save, ker samo tako je mogoče, da postane Sava plovna do Zagreba. Od največje gospodarske važnosti je, da bo to doseženo, zato pa je treba skrbeti, da ne bo struga Save zatrpna od nanošenega peska. Zato je treba izvesti regulacijo Save tudi navzgor proti Sloveniji.

Glede agrarne reforme je izjavil minister dr. Frangeš kategorično, da se ne bodo zmenjale posestva onih, ki so jih dobili vsled agrarne reforme, niti se ne bodo povečala posestva, ki so prišla pod udar agrarne reforme.

Da se bo moglo izvoziti žito, ki ga imamo v preobilici, bo prevozna tarifa znižana za 25%. To znižanje bo veljalo tudi za žito, ki gre v mline. Vlada razpravlja o tem, da bi se te znižane tarife za izvoz žita stabilizirale.

Nato je minister dr. Frangeš obširno govoril o stanju veterinarskega zaklada in poudaril, da v zakonu niti kje drugje ni nikjer izrecno rečeno, da je ta zaklad namenjen za zagrebsko veterinarsko fakulteto. Toda mi pri vladi vemo, da samo zaradi Madjarov ni bilo to izrecno poudarjeno. Imetje zaklada pa je čisto nedotaknjeno in vsi dohodki gredo v korist zaklada.

Glede kmetijskega proračuna je dejal minister Frangeš, da znaša ta 2.1% od vsega proračuna. Če se bo povečal, sedaj še ne more reči, ker se baš sedaj izdeluje novi proračun.

Ves čas razgovora je bil minister dr. Frangeš zelo dobro razpoložen in poln nade v uspešno delo nove vlade.

„Riječ“ začasno prenehala

Zagreb, 15. febr. (Tel. »Slov.«) »Riječ«, glasilo bivše SDS, prinaša na prvi strani obvestilo, ki ga je podpisal dr. Vekoslav Wilder, da bo »Riječ« začasno prenehala izhajati kot dnevnik. »Riječ« je izhajala 25 let. Bila je glasilo zagrebskih naprednjakov, ki so kasneje prestopili v SDS. Odslej bo »Riječ« izhajala periodično. Obenem prehaja v lastništvo dosedanjega glavnega uredništva.

Nov akad. klub v Zagrebu

Zagreb, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Ker so bila po zakonu o zvezi države razpuščena na tukajšnjem vseučilišču vsa politična akademska društva, se je zbralo nekaj dijakov, ki so pripadali tem skupinam in ustanovili nov klub »Reuniat«. Ustanovitelji so izdali proglas na zagrebske akademike. Podpisana sta predsednika bivših akademskih klubov HSS in SDS »Jugoslavija«.

Naša trg. mornarica se razvija

Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Naša trgovinska mornarica se stalno razvija. Njena tonaža znaša preko pol milijona ton. Sedaj se gradi več parnikov do 10.000 tonaže.

Belgradski katoličani bodo na slovesen način v nedeljo proslavili 50 letnico mašništva in 7 letnico vladanja papeža Pija XI. Dopoldne bo slovesna pontifikalna maša, popoldne pa bo v župnijski dvorani akademija.

V Hercegovini zapihal jug

Mostar, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Tu se je mrazilo in snežno vreme nenadoma preobrnilo. Zapihal je jug. Tako znaša zvišanje temperature 17 stopinj. Ta nagla sprememba temperature ima to posledico, da se je sneg začel topiti. Vse doline so se pretvorile v pravicata jezera. Skozi Mostar drve silne množine umazane vode.

Na zapadu Europe že topleje

Berlin, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Dasi je na zahodu Evrope nastalo toplejše vreme, ko imajo na Irskem plus 6 stopinj, ob Atlantski obali v Franciji pa samo par stopinj pod ničlo, vendar ni lahko pričakovati, da bi toplejše struje prišle tudi v Srednjo Evropo. V Berlinu je bilo dane ponedelje dne vedno —17. Radi zame-tov je nastalo občutno pomanjkanje premoga in živil, kar je povzročilo naraščanje cen, po-sebno krompirja, katerega zelo primanjkuje.

Ker še vedno močno sneži, so tudi v Avstriji in na Madjarskem danes dopoldne postale prometne ovire še večje. V bližini Dunaja je na postaji Rekawinkel običalni orientekspresni vlak, katerega so morale odkopati vojaške čete. Tudi na Madjarskem je običal zapadno od Budimpešte ekspresni vlak za Nizzo, dva druga brzovlaka in en potn. vlak. Tudi v Avstriji je železniški promet omejen na najmanjšo mero. Posebno, ker je tudi obeto mnogo železniškega osebja. Zelo vznemirljivo je, da ne prihajajo tovorni vlaki s premogom. Posebno velika škoda je na Poljskem, katero cenijo samo v železniškem prometu na 25 milijonov mark. V Carigrad je včeraj od 30. januarja dalje dospel šele prvi vlak iz Sofije. V Carigradu imajo od včeraj južno toplo vreme.

Bratislava brez elektrike

Vratislava, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Mesto je od danes dopoldne brez električne struje. Zato tudi ne vozi cestna železnica. Najprej se je radi ogromnih množin ledu ustavil obrat v električni centrali na Odri, potem pa je morala ustaviti obrat še glavna električna centrala, ker so zgoreli kablji in deske s stikali.

Alera dr. Tuke se širi

Praga, 15. febr. (Tel. »Slov.«) V zadevi izključitve poslanca Jurige iz kluba Slovaške ljudske stranke izjavlja Hlinka v »Polednen Listu«, da je nerazumljivo, zakaj Juriga naenkrat nasopa proti dr. Tuki. Hlinka namiguje, da je dr. Tuka dolžil Jurigo raznih košljivih stvari. Stranka bo tudi dalje stala za dr. Tuko, dokler se mu nič ne dokaže. Slovaški minister Gazik je demisioniral, radi česar je že v bližnji prihodnosti pričakovati rekonstrukcije kabineta. Prosvetni minister Hodža, kateremu se je v zadnjem času tudi očitalo njegovo postopanje neposredno po prevratu, bo odšel, kakor se čuje, za dalj časa v St. Moritz na oddih po težki španski bolezn.

Poljska za vzhodni Locarno

Varšava, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Poljski zunanji minister Zaleski je dal listu »Rewiew of Rewiew« izjavo, ki podčrtava mirovne namene Poljske nasproti Nemčiji. Poljska vlada bi najrajša sklenila z Nemčijo pogodbo za medsebojno jamstvo obojega državnega ozemlja. To pomeni novo obliko stare poljske želje po vzhodnem Locarnu.

Diskontni obrok newyorške Federal Reserve Bank ostane po sklepu na ravnateljski seji nespremenjen.

Belgrajske vesti

Belgrad, 15. febr.

Predsednika vlade Petra Živkoviča je danes obiskal socialnopolitični minister dr. Drinkovič. Njegov obisk je v zvezi z akcijo za nujno pomoč pasivnim krajem.

Minister za vere je dobil iz Marsella poročilo, da so na tamkajšnjem pokopališču odkopali zemeljske ostanke 27 vojakov, ki so med vojno tam umrli.

Vse belgrajski zbornice so imele danes skupno sejo, na kateri so razpravljale o možnosti skupnega nastopa, ko bo prišel na vrsto zakon o zbornicah.

Minister dvora je nocoj odpotoval v Kragujevac.

Ukaz o imenovanju novih svetnikov državnega sveta bo v par dneh izšel. Prostih mest državnih svetnikov je osem, odkar je postal svetnik veliki župan baške oblasti Vildovič. Takošnje imenovanje novih svetnikov je potrebno zaradi tega, ker je potrebna v plenarni seji dvotretjinska večina.

Poročilo belgrajske vremenske opazovalnice o stanju mraza v državi: Po —11 Belgrad, Petrovaradin in Niš, Ljubljana —13, Zagreb in Koviljača —12

Novosadska vremenska napoved. V severnih krajih se bo zvišala temperatura le neznatno. Slabi severni vetrovi. Sneg.

DUNAJSKA VREMENSKA NAPOVED:
V zapadnih severnih Alpah večnoma

Jasno, nekoliko višja temperatura, v vzhodnih pa večinoma oblačno in morda nekoliko topleje. Na Štajerskem in Korškem oblačno, sneg, nekoliko višja temperatura; povsod pa je prognoza negotova.

rejo pripeljati v mesto, kar najhujše občuti
bolnice.

Naša kri v tujih zemljah

Skrb slovenskih oblasti za naše izseljence - Delo Oblastnega izseljeniškega komisarijata v Ljubljani

Mi, tu na domačih tleh, zasidrani v svojo zemljo in trdno verujoč v prihodnje dni, — tam oni, ki so šli in se razkropili v lov za kruhom po vseh delih in zemljah sveta — koliko je vezi med nami in njimi? Se so naši in kjerkoli na svetu sreča človek človeka, ki mu je blizu po krvi in rodu, ve in se ne zmoti: »Ta je naš, pa čeprav je njegov ded odšel iz domovine in je vnuk že pozabil, odkod njegov rod in kak je njegov jezik. Le še ime ima morda in slovensko dušo, dovolj je, da ga človek more spoznati za našega, za Slovenca.«

So še vezi in vsak dan se plečejo med nami v domovini in onimi izven nje. Vsak dan odhajajo iz domovine pisma: »Boš kaj pomagat? Si že kaj prislužil? Doma imamo dobro (tudi, če ne). Otroci te čakajo. Bodi tisočkrat pozdravljen čez gore in morja!« V domovino pa prihajajo slična pisma: »Zaslужek je dober, kmalu najdem boljše (tudi, če morda tam ni upanja za to). Kmalu vam nekaj pošljem. Kako živite doma? Kako gre otrokom? Kako ženi, starišem, sestrām? Bodite tisočkrat pozdravljeni čez gore in morja!« To so vezi med nami v domovini in onimi tam v tujini. Mnogo je slovenskih družin, ki gojijo te in take vezi in ni jih veliko, ki jih nimajo. Velik je davek, ki sta ga slovenski narod in slovenska domovina plačevala in še plačujeta tujini!

In domovina sama, v svoji celoti, koliko se ona briga in koliko ona skrbi za svoje ljudi; kdaj in kako se naši izseljenci zatekajo k domovini za pomoč, za nasvete, kdaj prosijo njo zaščite?

Na Miklošičevi cesti so zgradili palačo, namenjeno delavcem: »Delavska zbornica«. Tu je poleg drugih uradov tudi oblastni izseljeniški komisariat, — kdo bi pri tem pomislil, da ta komisariat obstoja šele, odkar so pričele delovati naše samouprave. Pa je tako. Ni pretirano, kar je nekdo znil, da smo po vojni Slovenci prepustili skrb za izseljence le izseljeniškim agentom in potovalnim pisarnam. Da, »Rafaelova družba« je pred vojno storila tudi mnogo dobrega in škoda je, da ni oživela takoj prvo leto po vojni.

»Po nasvete sva prišla.«

V izseljeniškem komisarijatu, ki sta ga ustanovili slovenski oblastni samoupravi, dela, zbira podatke, ureja kartoteke, študira vse mogoče izseljeniške zakone, daje nasvete izseljencem in tolažbo njihovim družinam — cel kup uradnikov mislite nemara? — ah, kaj še, vse en sam — marljivi gospod ravnatelj Fink. Pomaga mu le en sam sluga in pa njegova hči, ki nima za to nobene plače.

Pred menoj je odpravil g. Fink dva človeka, oba sta iskala nasvetov: »Sva slišala, da išče neka tovarna v Dornbirnu na Predarlškem delavcev. Ali je to res? Kaj veste, bo tam dober zaslužek? Koliko so stroški popotovanja? Po nasvetu sva prišla.«

G. Fink razlaga, kar ve, prosi, naj potrpi neka dni, bo sam pisal in vprašal. Delavca odideta in obema se zdi, da bo vse res točno, kar bosta izvedela na izseljeniškem uradu.

Vstopim. Ni treba nič čakati, skoro potrkati ni treba.

G. Fink se že smehlja: »Aha, časnikar! Zopet potrebujete statistike.«

»Prosil bi vas!«

Kam gredo naši ljudje

»Vidite statistični podatki za lani so zelo preprosti. Lani se je izselilo skupno 1853 izseljencev, ki jih ima naš urad v evidenci: 647 jih je odšlo v Kanado, 356 v Argentino, ostali v Zedinjene države. Le nekaj malega se jih je izselilo v Avstralijo, Brazilijo, Urugvaj in drugam. Skoro vsi so poljedelski delavci, obrtniki se smeje izseljevati le v Argentino. Intelktualcev je med temi zelo malo in so vsi kvalificirani za izselitev v Ameriko. Med izseljenci sta dve tretjini poljedelcev. V Zedinjene države odhajajo večinoma povratniki. To so Slovenci — ameriški državljani ali pa otroci ameriških državljanov. Ti vsi odpotujejo izven kvote. Na kvoto je odpotovalo preko našega urada le okrog 30 oseb in so skoro same žene ali otroci naših državljanov, ki prebivajo v Ameriki.

Redki so srečni za Ameriko

Znano vam je, da znaša kvota za izseljevanje v Zedinjene države letno 671 oseb iz naše države. Ta kvota po podatkih ameriških oblasti za l. 1928/29 še ni izčrpana in se je izselilo le 338 oseb. Ameriški generalni konzulat in naše zunanje ministrstvo pa trdita, da je kvota že izčrpana. Predpisi za izselje-

vanje v Zedinjene države so zelo strogi. Izseliti se morejo tja prvič otroci ameriških državljanov. Stariši ameriških državljanov in družine v Ameriki živečih naših državljanov pridejo že pod kvoto, teh pa je toliko, da sploh drugi ne pridejo v poštev. Predpisi pripuščajo izselitev v Ameriko tudi prvovrstnim poljedelskim delavcem, ki imajo v Zedinjenih državah zagotovljeno delo pri kakem farmarju. Izven kvote se morejo tam naseliti le duhovniki in profesorji, ki nameravajo pač tam izvrševati svoj poklic ter njihove žene in otroci. Navadni potniki morajo zalčiti v Ameriki kavcijo, da ne mislijo stalno ostati tam.

Ameriške oblasti so stroge

Naj vam navedem dva primera, kako strogo postopajo v Zedinjenih državah z izseljenci. Znan ljubljanski trgovec je imela v Ameriki ženina, ameriškega državljanca. — Potovala je s potnim listom v Ameriko in se tam poročila. Lepega dne pa jo primejo oblasti: »Vi ste prišli kot navadna potnica sem. Vrnite se, odkoder ste prišli!« Ona seveda: »Oprostite, jaz sem ameriška državljanka!« »Teda, ko ste prišli sem, še niste bili. Preko oceana pa se morete k nam izseliti le kot ameriška državljanka!« Ni pomagalo drugega, kot da je morala nazaj v prvo evropsko pristanišče, odkoder se je ponosno vrnila brez vsake sitnosti kot ameriška državljanka nazaj v Ameriko!

»Po predpisih smejo s profesorji potovati tudi njihove žene. Pa je šel neki ljubljanski profesor v Ameriko. Tam mu je bilo všeč in je poklical še ženo k sebi. Toda na pragu Amerike so jo oblasti ustavile in jo zavrnilo: »Žena more iti z možem — profesorjem v Ameriko, nikakor pa ne sama!«

»Ni kazalo drugega: mož in žena sta se s prvim parnikom odpeljala v Evropo ter se iz prvega pristanišča vrnili v Ameriko. Ameriškim predpisom je bilo zadoščeno.«

Odkod se izseljujejo najbolj

»Ne mislite morda, da potujejo preko našega urada vsi slovenski izseljenci. O ne, več jih potuje preko Zagreba, nego preko Ljubljane. Stajercem, Prekmurcem in Krčanom je bližje v Zagreb in tam imajo povrh tega še ameriški konzulat. Oktobra 1928 se je izselilo preko Zagreba na primer 164 Slovencev, preko Ljubljane 120, novembra 1928 preko Zagreba 195, preko Ljubljane pa le 101. Vsak izseljenec mora pri izkrcanju v katerikoli državi imeti 25 dolarjev lastnega denarja in vso vožnjo že plačano. V Argentini ima povrh tega še pet dni pravico do brezplačnega bivanja v izseljeniškem domu in do brezplačne vožnje na kraj dela.

Največ Dolenjcev, najmanj Stajercev

»V izseljevanju je bila od nekdaj že na prvem mestu Dolenjska, zlasti Bela krajina, nato Notranjska, Slovenska krajina in zadnje čase se je pridružila še Gorenjska, zlasti pa kamniški okraj. Najmanj izseljujev se še vedno iz Stajerske in z Gorenjskega od Kranja gori.«

»Ali je moj mož še živ?«

Pregled nad našimi izseljenci. Kako se jim godi.

Pri nas v uradu vodimo pregled naših izseljencev. Vsak naš človek, katerega naslov v tujini nam je znan, je vpisan v trojno kartoteko. Za vsakega skušamo poizvedeti, kako mu kaj gre.«

»Glejte, za tega človeka,« g. Fink izvleče iz kartoteke popisano polo s podatki, »smo poslali županu domače občine vprašalno polo. Župan je vprašal ženo in poizvedel ter odgovoril: Ta je delavec na kanadskih železnica. Zasluži dobro in vedno pošilja domov denar. V teku dveh let je plačal dolg na posestvu v znesku 150.000 Din in še prihranil je 10.000 dinarjev. Ali to je le redek slučaj. Mnogim gre slabo in teh je več, kot onih, ki jim gre dobro!«

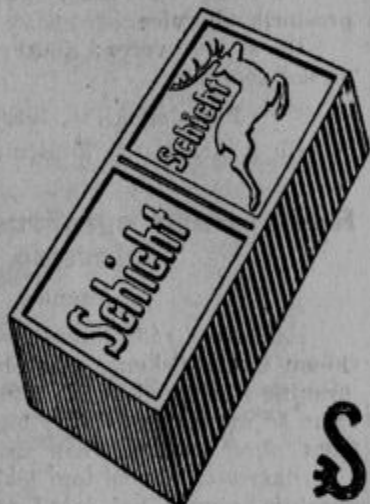
»Sem je prišla žena iz Prekmurja. Že osem mesecev ji ni mož pisal. Ravno danes bomo poslali šest pisem na vse rojake, ki so stanovali na istem naslovu, kjer je bil on. Eden od teh bo že odgovoril in bomo vsaj vedeli, kaj je s tem človekom. Žena pa bo dobila tolažbo in odgovor na vprašanje: »Ali je moj mož še živ?«

V 10 letih 50.000 slovenskih izseljencev

»Računamo, da se je v zadnjih desetih letih izselilo iz naših krajev okrog 50.000 Slovencev. Mnogo od teh se jih je seveda že vrnilo. Tukaj imam evidenco za posamezne občine. Iz občine Loški potok se je pred vojno in po vojni izselilo okrog 500 odraslih mož. Ti so vsi sedaj oženjeni in imajo v tujini družine, povprečno pa šteje vsaka družina najmanj štiri osebe. Torej je iz ene same občine doma okrog 2000 izseljencev, toliko, kot šteje občina sama prebivalcev. Vsi ti izseljenci bi v slučaju zadostnega kruha ostali doma. Takih občin je še zelo veliko pri nas.«

Lepa Črnogorka

ceni lepo perilo
in skrbi, da bo
dolgo trajno in
se vedno blešča-
lo od snage. Ona
radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

Slovenske naselbine v Ameriki

»Imamo tudi nekoliko pregleda o večjih slovenskih naselbinah v tujini in o njihovem življenju. — V Chicagu na primer je okrog 20.000 Slovencev, 40.000 Hrvatov in 5000 Srbov. Slovenci imajo krepko razvite organizacije, 2 slovenski župniji, eno slovensko šolo, tam izhaja po naših podatkih šest slovenskih časopisov. — Tam je več znanih slovenskih tvrdk. — Za Cleveland navaajo, da je tam 12.400 Slovencev, drugi trdijo, da jih je celo 30.000, kar pa je pretirano. Imajo 15 slovenskih podpornih društev, tri župnije so popolnoma slovenske. Pri župniji sv. Vida je v slovenski šoli 1520 slovenskih otrok, v župniji Sv. Lovrenca v slovenski šoli 670, v župniji Marijinega Vnebovzeta pa 242 sloven-

skih otrok v šoli. Tudi za Cleveland navaajo podatki, da izhaja šest slovenskih časopisov. Slovenci imajo v Zedinjenih državah tri močne podpirne jednote z več sto podpornimi društvi. Pred to organizacijo ameriških Slovencev se lahko odkrijemo.«

»Vidite, dela je ogromno, naše kartoteke in pregledi izseljencev še dolgo niso popolni. Imam pa samo dve rčki in eno glavo. Pa že gre in naš urad dela. Uspehi našega dela se že kažejo blagodejno.«

»Morem reči, da vsak, ki pride k nam za nasvet, odide prepričan, da je stvar izročena v zanesljive roke. Prepričan je, da popolnejšega pojasnila, kot ga dobi pri nas, točnejših nasvetov in navodil, sploh nikjer drugje pač dobiti ne more!«

Arkadij Averčenko:

V zoološkem vrtu

»Slišite,« mi pravi prijatelj, s katerim sva bivala kot emigranta skupaj v Carigradu, »ali hočete videti zoološki vrt?«

»Ali je v Carigradu?«

»Seveda je!«

»Potem pa zelo rad. Zverjad obožujem.«

»Dobro! Samo to bo treba storiti po določenem redu,« me je poučeval prijatelj.

»Pojdiva torej! Najugodnejši čas je sedaj, ko zverji jedo.«

Jaz sem res neizobražen, vendar ne tako, da ne bi ločil zoološkega vrta od navadne restavracije. Toda kraj, kamor me je privedel moj tovariš, je bil čisto navadna — restavracija, kjer, četudi so morda bile kake zverine, so bile samo na krožnikih in v taki obliki, katero si težko opazil.

»Zakaj se norčujete iz mene?« ga ostro vprašam.

Samo z brčicami se je nasmehnil.

»Ne jezite se! Zagotavljam vam, da je to pravi carigrajski zoološki vrt ali vsaj panoptikum. Kolikor primerov, toliko živalskih vrst.«

»Kaj bi bilo, na primer, zanimivega na tem rjavcu z vijoličasto kravato?«

»Na njem? Da vam povem resnico, on je prvi človek, kateremu se je posrečilo, da se je za lastne lase dvignil od zemlje!«

»Sedaj pa menda ni v takem položaju?«

»Ni. Spustil se je. Sicer pa! Ali veste, da je ta človek tri leta preživel v Rusiji kot vojni vjetnik?«

»Ali je v tem kaj čudnega? Kaj je Nemec?«

»Rus je.«

»Morda se je vojskoval — v nemški vojski?«

»Ne, v ruski.«

»Potem je pa res nekaj nenavadnega! Res — in je prišel med ruske vjetnike? Mogoče pa laže?«

»Ne laže. Meni je dogodek znan do podrobnosti. Vidite, kot ruski vojak je prišel na najodličnejša mesta. Nato pa, saj sami veste — mrz, včasih glad, in sploh — strah, streljanje in druge nevarne stvari. In nekega dne ga določijo na poljsko stražo. Ko je bil ponoči nekaj časa sam in med njim in Avstrijci ni bilo nobene ovire — ga je obšel tak strah, da je skoraj zarjul. Tako se je ustrašil, da je zagnal puško od sebe in zbežal, naj pride, kamor hoče. Tedaj je zadel z nogo ob neko stvar. Pogleda — ubit Avstrijec, čisto mrzel. Naš vojak se je popraskal po svojem ozebljen tilniku, potegnil uniformo z Avstrijca, se oblekel vanjo, vzel še njegovo puško — in lep odkorakal nazaj proti štabu sosednega polka. Naši vojaki ga zgrabijo: »Kdo si?« — »Slovan sem in se ne maram bojevati. Rajši sem vjetnik, ker intam Ruse rad.« — Bravo, junak!

PRI HRIPI IN INFLUENCI

sploh pri vsakem prehladu pripomočemo vsem — otrokom in odraslim — da še isti večer masirajo telo z

»Aigo«

ker »Aigo« takoj ublaži temperaturo spanje je mirno, lahko in zdravo. Zjutraj boste sveži in prerojeni.

»Aigo« vas obvaruje vseh vnetij. Dohva se v vseh lekarnah in drogerijah. 1 steklenica Din 16-

Kaj je novega

Koledar

Sobota, 16. februarja. Julijana, Onezim.

Stoletnice in pidesetletnice

Ahaclij Matija, profesor v Celovcu. Rojen 14. februarja 1779 v Gorenčah (župnija Sv. Jakob v Rožu) se je pisal Kome.ar, po domače Ahacljev. V šoli so ga pomotoma vpisali za Ahaclja in to ime mu je ostalo. Postal je profesor matematike in naravoslovja. Umrl je 23. novembra 1845 v Celovcu. Navdušen za slovenščino se je učil tudi srbsčine in ruščine. Navduševal je svoje znanec, da so zbirali slovenske besede in se veselili vsake slovenske knjige, zlasti pa slovenskega lista »Novice«. Izdal je: »Pesmi po Koroskim in Stajerskim znanem, enoljko popravljenem in na novo zloženem«, XVI, 83. V Celovcu 1833. Drugi natisek je izdal l. 1836 (IV, 146 strani); tretji pa je izšel l. 1852. V Ljubljani nosi po njem ime Ahacljeva cesta.

Alič Jurij, rojen v Poljanah, 23. marca 1779, je postal dekan v Gornjem gradu, višji šolski nadzornik lavantinske škofije, potem dekan v Vidmu, naposled dekan v Laškem in častni kanonik. Slovenil je šolske knjige in je bržkone izdal l. 1830 »Majhni katekismus«. Zbiral je tudi slovenske besede in prislovice, ki jih je porabil Cigale za svoj slovar (Wolfow slovar).

Pred kongresom Del. zbornice

Včeraj so se pričele prve predpriprave za kongres delavskih zbornic naše države, ki se vrši te dni v Ljubljani. Delavska zbornica za Slovenijo, ki pripravlja ves kongres, je napravila v slavnostne dni dostojen uvod: Dopoldne je odšel zastopnik Delavske zbornice na magistrat, da se tam dogovori o osnovanju ogravalnice in okrepčevališča za prezbujajoče v Ljubljani. Zastopnika Delavske zbornice in magistrata sta nato odšla k velikemu županu pogajati se radi prostorov za ogravalnico. Po daljših pogajanjih je veliki župan privolil v to, da se za ogravalnico odstopijo bivši prostori borze dela na Dunajski cesti. Za okrepčevalnice in ogravalnico v Ljubljani je Delavska zbornica votirala znesek 20.000 Din. Dopoldne je imel tajnik Delavske zbornice g. Uratnik razgovor s funkcionarji Pokojninskega zavoda o predpripravi za anketo radi pokojninskega zavarovanja, ki se vrši danes. Ni pa bila to nikakoli seja, kot je poročal »Slovenski Narod«. Predkonferenca za anketo je odpadla, ker ni bilo centralnega tajnika g. Topaloviča.

Napovedano je bilo za včeraj predavanje centralnega tajnika Delavskih zbornic g. Topaloviča. Toda silni zameti na progah so za

Čuvajte se gripe!

Bacili bolezni pridejo najlažje v naše telo potem uste in grine odprtine. To najtemeljiteje razkužite in jo napravite o/porno proti napadu bacilov ako uporabite obusne

ANACOT-PASTILE

DR. WANDER

Dobe se v vseh lekarnah, cena jim je zero primerna!

Počastili so ga z žganjem, ga poslali v ozadje, potem pa nekam v Sibirijo kot vojnega vjetnika. In tam je prebil tri leta kot v materinem naročju.

»Hm! Res zanimiva zver. Kdo je pa oni?«
»Oni? To ti je spet izvrsten možakar! Ali še pomnite krimsko evakuacijo? Kako težko je bilo takrat priti z obale! Zahtevali so potrdilo o vedenju, jamstvo in še ni šlo brez protekcije. On je napravil enostavneje: porabil je trenutek, ko je francoska komisija stopala na ladjo in se pomešal med Francoze kot tolmač. Tekal je sem in tja in tolmačil več ko vsi drugi. Vprašali so ga: »Kaj delate tukaj?« — »Prišel sem z vami z obale, da spremim svojega sorodnika.« — »Kdo pa ste vi?« — »O, prosim vas, jaz imam tukaj svojo tovarno in ga bom vzel za inženirja — s plačo dva tisoč dinarjev na mesec... On je slaven človek, idealen mož! Hočem ga preskrbeti za vse življenje. Tu je tudi njegov potni list, prosim, kar pritisnite pečat!« In podvrže svoj potni list. Videli so, kako resno se obnaša, in kaj so hoteli!

»Tako je...« sem zamišljeno povzel jaz. »Jaz bi to imenoval ponarejanje. Sam se je hvalil, sam zase je jamčil in sam si je napisal potni list za Carigrad... Vaš zverinjak me bo še počasi začel zanimati. Kakšna je pa ona črna ptica?«

»O njem samo dve besedi. Samo dve. Še izgovoril jih ne bom, le njegovo vizitko vam bom pokazal.«

Moj prijatelj prostodušno pristopi k črnkastemu možakarju, ki je bil elegantno oblečen, prosi ga za posetnico in nasmiha se vrne k meni.

»Poglejte! Karakteristika je v dveh edi-

včeraj onemogočili njegov prihod v Ljubljano, enako tudi celjskim in mariborskim delegatom, ki do včeraj popoldne radi plazov na progi še niso dospeli v Ljubljano. Popoldne ob treh se je vršila seja upravnega odbora Delavske zbornice za Slovenijo. Na seji so obravnavali novi proračun. Ta je bil sprejet z malimi spremembami v celoti. Danes se vrše seja posameznih klubov v DZ, ki bodo sklepali o proračunu. Proračun bo definitivno sprejet na plenarni seji Delavske zbornice v ponedeljek. Upravni odbor je na seji votiral zneske za ogravalnice za posamezne občine, in sicer: za Ljubljano 20.000 Din, za Maribor 10.000 Din, za Celje 5000 Din, za Trbovlje 5000 Din, za Jesenice, Mežico, Zagorje in Velenje pa po 2500 Din, to pa le pod pogojem, da prispevajo za ogravalnice tudi krajevne občine. To seveda ne velja za Ljubljano, ki je že itak dala inicijativo za to.

POSVETOVANJA OB PRILIKI OTVORITVE PALAČE DELAVSKE ZBORNICE.

Sobota, 16. februarja:

Ob 10. uri dop. in po potrebi popoldne: V čitalnici Prosvetnega odseka:

1. Enketa o pokojninskem zavarovanju privatnih nameštencev;

2. V pisarni knjižnice: Konferenca prosvetnih referentov delavskih zbornic.

Ob 3. uri pop.: V posvetovalnici DZ seja Odbora Centralnega tajništva.

Ob 4. do 7. ure zvečer: V prostorih strokovnih zvez: Seja klubov delegatov plenuma DZ. Razprava o proračunu.

Nedelja 17. februarja:

Ob pol 11. do 1. ure: Otvoritevna svečanost.

Ob 3. do 7. ure: Klubske seja, na željo v prostorih zbornice.

Ob 8. uri zvečer: Koncert v dvorani delavske zbornice.

Ponedeljek, 18. februarja:

Ob 9. uri dop.: Skupščina Del. zbornice.

Radi mraza ogroženo jeseniško delavstvo

Jesenice, 14. februarja.

Katastrofa radi mraza preti tudi jeseniškemu industrijskemu delavstvu. — Tovarna kranjske industrijske družbe ima premoga samo še za par dni. Kakor hitro ga zmanjka, mora obrat »Martinarna« ustaviti. Ako pa »Martinarna«, kjer se topi jeklo in železo, ne obratuje, nimajo kaj delati vsi drugi obrati. To bi imelo strašne posledice, ker bi bilo s prekinitvijo obrata prizadetih več tisoč delavcev in njihovih družinskih članov. Kam bi v tem mrazu in s čim bi se preživljali, ko ima skoraj vsakdo le takorekoč za sproti? Zato jeseniško delavstvo trdno upa, da bo v zadnjem hipu došel prepotrebni premog in se bo obratovanje nadaljevalo.

Beda na deželi

Št. Janž na Dolenjskem, 15. febr.

»Sicer gorski Št. Janž na Dol. je v letošnji zimi postal eden najmrzlejših krajev Dolenjske. Snega je več kot preveč, mlini vsi stoje, krompir zmrzuje, ljudje bolehalo kakor že dolgo ne. Bela žena — smrt — se oglašala pogosto. Samo v Jelenčevi družini jih je v štirih

nih besedah! Hristifor Bristolidis — komisinar zadovoljstva.«

Kar zažvižgal sem.

»Kakšno zadovoljstvo pa mi more nabaviti ta »komisinar zadovoljstva«? Recimo, zame je največje zadovoljstvo, kadar se vlečem in čitam Andrejeva ali Kuprina.«

»Vas pa res ne imenujejo zastoj prostodušnega! Ne, Hristofor nikakor ni dobavitelj takega zadovoljstva!... Dajte sem uho...«

»Aha, uho — potem pa razumem tudi brez ušesa. Krasen ptiček!... In tako izrazit obraz... in kljun čisto na njegovem mestu! A oni gospod, na nasprotni strani, ki je videti tako uljuden?«

»Kakopal! Saj je Šaljapinov impresario.«

»Aha! Šaljapina je vozil?«

»Ne, ni ga vozil!«

»Saj pravite: impresario!«

»Vidite... Po vseh mestih je pripravljaj Šaljapinove koncerte, le ena malenkost mu je vedno manjkala: sam Šaljapin.«

»E, potem pa reč diši po zaporu...«

»Toda prosim vas, le čemu? Brez vsake prevare je vršil ta posel. Recimo, pride v Kremenčug in objavi plakate: »Koncert F. J. Šaljapina.« Publika navali na blagajno — tam pa že visi listek z napisom: Vse vstopnice razprodane. Vse je obupano. Tedaj pa se pojavi rešitelj — seveda on sam, in šepče temu in onemu na uho: »Imam še nekaj vstopnic po deset rubljev, ali jih ne morem dati cenejše kot po petnajst rubljev!« — »Prodajte mi, prosim vas!« In prodaja. Ko pa so vse karte prodane za poljubno ceno — se prikaže nov napis: »Radi Šaljapinove bolezni — se koncert odloga. Denar za vstopnice se vrača pri blagajni!« In on pošteno vrača: za vstopnico

dneh umrlo pet, in sleer mati in štirje otroci, ostala dva otroka pa sta tudi bolna tako, da že smrt nastavlja koso. Vzrok smrti in bolezni: hripa, revščina, mraz.«

Velikodušna socialna akcija krizanskega reda

Tiho in brez vsake reklame deluje v našem mestu krizanski red, ki ga vodi globoko socialno čuteči prior p. Učak. Vsa velika beda, ki jo je imel p. Učak tolikokrat priliko spoznati kot predsednik Vincencijeve konference za stolno župnijo ter kot sodelnik pri mnogih karitativnih in socialnih akcijah, ga je napotila do velikodušnega dejanja. Na njegovo inicijativo se je krizanski red odločil, da adaptira velik trakt svoje graštine v Metliki v hiralnico. Ta hiralnica bo v prvi vrsti seveda namenjena onemoglim iz Bele krajine, prišla pa bo v poštev tudi za oslabele iz drugih slovenskih krajev, zlasti iz Ljubljane.

Osebnosti

★ Spremembe v železniški službi. Nastavljeni so: za poduradnika I. kat. 4. skup. Vauda Anton, prometnik, Škofelja; za poduradnika II. kat. 3. skup.: Babnik Ivan, tov. sprevodnik, Ljubljana gl. kol.; Klinar Franc, tov. sprevodnik, Jesenice; Salomon Otmar, tov. sprevodnik, Maribor gl. kol.; Pavlovčič Janez, kretnik, Ljubljana gl. kol.; Magdalenič Anton, Čakovec; Kosce Ivan, kretnik, Ljubljana gl. kol.; za služitelja 2. skup. Puc Andrej, svetilničar, Jesenice. Premeščeni so: uradnik I. kat. 9. skup. inž. Mikuz Milan, tehn. uradnik, mašinsko oddeljenje G. D. k odeljenju IV. direkcije; uradnik II. kat. 5. skup. Oberigner Stanislav, admin. uradnik, mašinsko oddeljenje G. D. v kur. I. Ljubljana gl. kol.; poduradnik I. kat. 4. skup. Selevšek Franc, prometnik, Šoštanj-Topolšica na Breg; 2. skup. Bizilj Josip, sprevodnik, Ljubljana gl. kol. v Ljubljano gor. kol.; poduradnik II. kat. 1. skup. Blažič Andrej, blok. sluga, Tezno v Maribor gor. kol.; 2. skup. Cerar Matija, sprevodnik, Ljubljana gor. kol. v Ljubljano gl. kol. Stalnost so pridobili: uradnik II. kat. 5. skup. Potočnik Stanislav, admin. uradnik, oddeljenje IV.; poduradnik I. kat. 4. skup. Babošek Alojzij, prometnik, Hoče; Lubej Martin, prometnik, Pesnica; Kolarič Albert, prometnik, Ruše; poduradnik II. kat. 3. skup. Dobranovič Mihael, sprevodnik, Novo mesto. Upokojena sta: poduradnika II. kat. 1. skup. Wergel Iv., prog. čuvaj, p. s. Jesenice; Tomazin Franc, prog. čuvaj, p. s. Ljubljana g. d. pr.

★ Umrl je dne 14. t. m. Jos. Hude, trgovec v Mirni peči, oče s. Agnete Hude, prejšnje prednice v Leonišču. N. p. v m!

★ V naše državljanstvo so sprejeti Franc Mrkva, strojni ključavničar iz Guštanja, ter usmiljeni sestri Katarina Šantelj in Marija Ferligoj iz Radeč.

Ostale vesti

★ Posledice vremenskih nepravil za delavsko zavarovanje. Delavsko zavarovanje kaže zanimive pojave, kateri imajo svoj izvor brezdvoma v pretežni večini v sedanjih vremenskih nepravilih. Predvsem se pojavlja znatno večje število resnih obolenj. Lansko

★ Hudo zaprtje, katar debelega črevesa, napenjanje, motenja v želodcu, zastajanje krvi, lenivost jeter, zlato žilo, bolečine v kolku odstrani naravna »Franz-Josef«-grenica — zjutraj in zvečer majhen kozarec. Zdravniški strokovnjaki izpričujejo, da »Franz-Josef«-voda učinkuje brez bolečin celo pri razdražljivosti črevesa. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

po 10 rubljev dobiš 10 rubljev, za vstopnico po 20 rubljev jih dobiš 20. Vsakemu dá do zadnje kopejke.

»Za vraga!« bojazljivo pogledam impresarija. »Mi tukaj sedimo in se razgovarjamo, oni pa vsi lepo prosti hodijo po svetu!«

In kakor bi hotel potrditi te moje besede, plane name odzadaj neka zver s šklepetajočimi zobmi in svetlih oči.

»O, o, o,« začne vpiti, »koga vidim! Ze iz Petrograda vas poznam. Pravijo, da ste dobili lepo službo, toda jaz imam za vas še bolj divno službo.«

»Če je divna — odgovorim resno — potem je vnaprej pristanem.«

»Izvrstno! Vidite, jaz imam v Orlovem hišo. Ker so tam boljše, jaz pa potrebujem denar, jo prav ceno prodam. Za deset tisoč lir. No, nazadnje bi jo dal tudi za devet tisoč. Tudi naslov vam dam. Za sedaj mi dajte tisoč lir.«

»Pristanem!« sem veselo vzkliknil. »Kupil bom hišo. In to tem rajši, ker imam blizu Orlova majhno posestvo, katero bi rad zamenjal za hišo. Vaša hiša stane 10 tisoč lir, moje posestvo pa 12 tisoč lir. Se dvatisoč lir mi doplačate in prevzamete vse posestvo. Naslova vam tudi ne bom dajal, samo vprašajte, kje stanuje Averkenco! Imam krave in paze...«

Toda on me ni več slišal, ker je že pri drugi mizi nekaj šepetal.

Moj prijatelj se je smejal.

»Nič hudega« mi je govoril. »Včasih človek izmakne roko iz trnja, da se popraska za ušesom.« (Poslovenil: J. G.)

Nadležni kašelj

odpravi se najhitreje s

Kresival-om

To že neštetokrat preiskušeno sredstvo o-mehča brzo in gotovo vsako zasluzenje.

Pazite na originalni zavoj

»Bayer«.

leto se je odstotek bolnikov v drugi polovici januarja in v prvi polovici februarja gibal okoli 2,50, letos je prekoračil 4% in je le v nekaterih dneh pod 4%. To pomeni, da je dnevno v staležu nad 1400 bolnikov več, kakor lani. Finančno se ta pojav izraža sledeče: dnevnih hranarinskih nakaznic se izstavi povprečno 654 v znesku Din 109.808,49 napram 337 nakaznicam v dnevnem znesku 62.936 Din v letu 1928. V 18 dneh je urad same na hranarinah izplačal 600.000 Din več, kakor v istih dneh leta 1928. Pri tem ni upoštevan velik porast apotekarskih in bolnišničnih stroškov. V takih kritičnih časih se vidi koristnost velike vzajemne skupnosti zavarovanja: nekateri okraji so se prav neznatno poslabšali, dočim je v drugi katastrofa strašna. Ti okraji bi bili brez izjednačenja rizika po eni sami taki katastrofi za več let v zavarovanju finančno uničeni. Druga katastrofa je v tem, ker morajo obrati zaradi pomanjkanja premoga ustaviti obratovanja. S tem padajo dohodki urada, nasprotno pa se izdatki množe, ker brezposelni obolavajo. Zimski čas je že v normalnih prilikah nevaren za zavarovanje; kajti v tem času dohodki urada zaradi omejitve obratovanja in skrčenja konjunktura padajo, obolenja in izdatki pa se množe. Letošnje izredne vremenske nepravilke pa morejo pri daljšem trajanju pomeniti za zavarovanje pravo katastrofo. Pred tako katastrofo morajo zavarovanje varovati vsi interesi in faktorji, ker ščitijo s tem socialne in gospodarske interese Slovenije.

★ Vest o smrtnenju ciganske rodbine v Trzinu neresnična. Neki ljubljanski dnevnik je pisal, da je v Trzinu v šotoru zmrznila cela ciganska družina, ker se je ljudje niso umislili. Včeraj je isti dnevnik javil, da je bila ta vest neresnična in da je živele ciganska rodbina po kmetskih hišah na gorkem. Naš kmet je dobrega srca in pozna svojo krščansko dolžnost in to so Trzinci znova dokazali.

★ Se so dobra srca na svetu. Časopisi, posebno mnogo pa »Slovenec«, so se zelo pobavili zadnje čase z brezupno revščino, ki vlada v Ljubljani. Posebno so opozorili na revščino, ki vlada v lesenih ljubljanskih barakah. Vse to je ganilo tri dobre, plemenite gospodične v Radovljici. Včeraj so prišle v Ljubljano, se zglasile pri socialno-političnem uradu mestnega magistrata in izjavile, da so pripravljene vzeti štiri zmrzujoče otroke iz barak čez zimo k sebi v Radovljico. Socialno-politični urad jim je šel seveda brzo na roko in jim dodelil štiri otroke, s katerimi so te usmiljene gospodične že odpotovale v Radovljico. Ta krasni zgled resnično zasluži vse priznanje, še bolj pa posnemanje.

★ Nenadna smrt. Nenadoma je v ponedeljek 11. februarja t. l. dopoldne umrl na svojem domu pri Sv. Joštu v gornjegrajskem okraju kmetički posestnik Janez Poznič, p. d. Krčnik, v 79. letu starosti. Zadel ga je kap. Kmetoval je nad 50 let na svojem lepem posestvu nad Zadrebko dolino. Bil vzoren, skrben gospodar. Pred vojno je mnogo kupčeval z živino in drobnico in bil znan daleč naokrog po Stajerskem, Kranjskem in Koroskem. Dolgo let je bil cerkveni ključar pri podružnici sv. Jošta in je storil mnogo za povzdigo hiše božje. Bil je dolgoleten naročnik »Domoljuba« in »Slovenskega Gospodarja«. Naj v miru počiva!

★ Dr. Breskvar zopet redno ordinira Gregorčičeva (Hilšarjeva) 7.

★ GRIPA IN INFLUENZA. V zadnjem času se je pojavila gripa, ki je predmet razgovorov v vseh družabnih krogih. Vsi imamo še pred očmi žalostne posledice epidemije v letu 1918. Po najnovejših vesteh izgleda, da sedanja epidemija ni takega značaja kot ona v letu 1918. Končno tudi nismo preprčani, ako je to gripa — mogoče gre le za influenco? V praksi je prav za prav vseeno, ali se ta bolezen imenuje gripa ali influenca, ker more tudi influenca imeti težke posledice. Moramo se torej pravočasno zavarovati proti temu zlu. Kako to najlažje napravimo? Znano je, da so skoro vse bolezni prehlajenja nastale vsled nesnage v ustih, zato je treba, da temeljito čistimo ustno dupljino in grlo. Od znanik zdravil so nekatere prehlajka, druga premočna. Akridini (kemijaska snov), ki vsebujejo Pavlovčin prašek, združuje dve glavni vrline: hitro delovanje in neškodljivost. V slučaju že pojavljene bolezni se more infekcija pravočasno preprečiti s posredovanjem na centrum za reguliranje temperature. Najpripravnejše sredstvo v to serho je salicilna kislina, ki se nahaja v neškodljivi obliki v Aspirinu.

DIŠAVE SLON

Sveta življenje in vrvenje

Mrlič med nebom in zemljo

Po azijskih deželah, posebno pa v Bombayu, še vedno žive pristaši parzizma, prvotne perzijske vere, ki jo je ustanovil Zoroaster in je cvetela še začasa Sasanidov (226. do 651. po Kr.), dokler je ni zatrl mohamedanski meč. Ta vera uči enega samega Boga, pozna angele in nadangele in zahteva od vernikov »dobro misli, dobre besede, dobra dejanja«;

Cerkvena država po zadnji pogodbi med papežem in italijansko vlado. Nova cerkvena država obsega v glavnem vatikanske zgradbe in vrtove; dalje Campo Santo, Lateransko palačo in baziliko in več vil v okolici, ki so papeževa last. Cerkve sv. Petra in trg pred njo sta skupna last papeške in italijanske vlade.

verski obredi določajo med drugim, da se ohranijo čisti četver elementi: zemlja, voda, zrak in ogenj. Zato parzi svojih mrtvih niti ne pokopavajo niti ne sežigajo, marveč jih izpostavljajo na »stolpih molčanja«, (dakhma) jastrebom, da jih požro. Malokateremu tujcu se posreči dostop na ta svojevrstna pokopališča. Sotrudnik pariškega lista »Tempse«, ki je imel to srečo, pripoveduje o »stolpih molčanja« v Bombayu:

»S strogim obrazom je pregledal stari pokopališni čuvaj moja priporočila pisma, nato pa je molče odprl železno omrežje prastarih, velikih kamenitih vrat in mi z nemo kretnjo velel, naj mu sledim. Rdečkasta prst je vlažna in puhtea in okoli debel prastarih, nebotičnih palm se opletajo bohotne cvetlice in venci. Prekrasen naravni park!

Čim se veren parz »vrne v večni krogotek«, najde tu svoje počivališče v globoki, molčeči tišini. Povsodi vidim neznane živali, ptice in plazilke. Zame so te živali prav tako nove in čudne, kakor jaz zanje; vendar se ne boje. Kakor bi vedele, da so na tem mestu miru in pokoja varne.

Sedaj stojimo pred sivim, približno pet metrov visokim zidovjem. Ogromni ptiči, hlepeči po plenu, sede na zobčastem vrhu enega izmed stolpov, ki se dviga za zidom. To so jastrebi z golimi glavami in umazaniji, nagimi vratovi, ki zro na nas kakor nepremični kipi. Stari parz počasi odpre stolpna vrata in radovedno-pričakovalje se ozirajo čudni grobarji s svojimi mrhovine željnimi očmi v notranjost stolpa. To so tedaj »stolpi molčanja«, parško pokopališče v Malabar Hillu, visoko ležečem predmestju Bombaya.

Bombayski parzi so inteligentni, podjetni in bogati veletrgovci, bankirji, znanstveniki, odvetniki, sodniki, časnikarji itd., nikdar pa vojaki. Oblatijo se v težke svilene kaftane in kitijo z mnogoštevilnimi dragimi kamni. Njihove zale žene so v svojih pisanih, z zlato obšitih oblekah dražestne. Njihova sve-tišča učinkujejo suhoparno, a vendar tajno-stno; tu gori v starodavnih, dragocenih posodah večni ogenj. A tu v »stolpih molčanja« pa se končuje zemlja pot vernih parzov.

V enega izmed peterih stolpov me je vodil stari čuvaj. Notranjost ima obliko kame-nitega amfiteatra, ki ima približno sedem metrov v premeru. Na sredi se širi z belim

peskom pokrita ploskev in okoli nje se dvigajo v treh koncentričnih krogih v kamen izklesane grobne udolbine. Zgornji, najširši krog je določen za moške, srednji za ženske in spodnji za otroke. Tu prepuste mrliča, po opravljenih mrtvaških obredih, jastrebom, ki v najkrajšem času dovrše svojo strahotno po-jedino in od mrliča ne preostane drugega nego golo okostje. Indijsko solnce in žareči tropski zrak izpremenita okostje kmalu v droben prah, ki ga deževje izpere in odnese po žlebih v sredo stolpa. Tu se steka skupaj prah nešteti rodov, plast na plast in vsak novi rod stražijo krivokljuni stolpni stražarji.

Nazaj grede me je vedel čuvaj skozi dvo-rano, kjer so stale kamenite žare, polne lepo dišečih mazil in lesa, ki so namenjene kot zadnji dar mrtvim.

Kaj prorokuje madame Terehen Laila

Pravijo, da je prava Indijka. Prorokovala je Briandu, Pilsudskemu, Pangalosu, Pašiču in drugim političnim glavam v Evropi. Cesarju Viljemu II. je že l. 1911. napovedala prevrat in izgubo prestola; tudi cesarja Karola je bila opozorila, kaj ga čaka. Predsedniku Doumergue-u je mesece naprej za las natančno napovedala padec franka (za kar pa seveda ni bilo treba biti nikak prerok). Gospa Laila se tačas mudi v Pragi, a se ni naravnost izrazila o usodi Češkoslovaške. Pač pa je napovedala, da bo meseca septembra komunizem v Rusiji dogospodaril in se umaknil monarhiji s Cirilom na prestolu. Med Ita-

nekoč izjavil: »Če je v nevarnosti ženska čast, potem mora znati gentleman tudi po krivem priseči!« (Lepa morala.) Pisatelj Oscar Wilde in drugi znanci so kasneje Langtryjevo pre-govorili, da je pustila moža in šla h gledali-šču. Na Angleškem ni dosegla uspeha, tem-bolj pa v Ameriki. Ko je ostarela, so ji pri-jatelji in znanci podarili vsak po enega lepe-ga konja, tako da je ustanovila dirkaško pod-jetje. Če ji je šlo kdaj bolj tesno z denarjem, so pa gospodje nalašč pustili zmagati njenim konjem. 50 letna se je poročila z možem ena-ke starosti — sirom de Bathejem in živela posej mirno v Monte Carlu. Ženam njene vrste se zadnja karta v igri življenja navadno ne posreči tako.

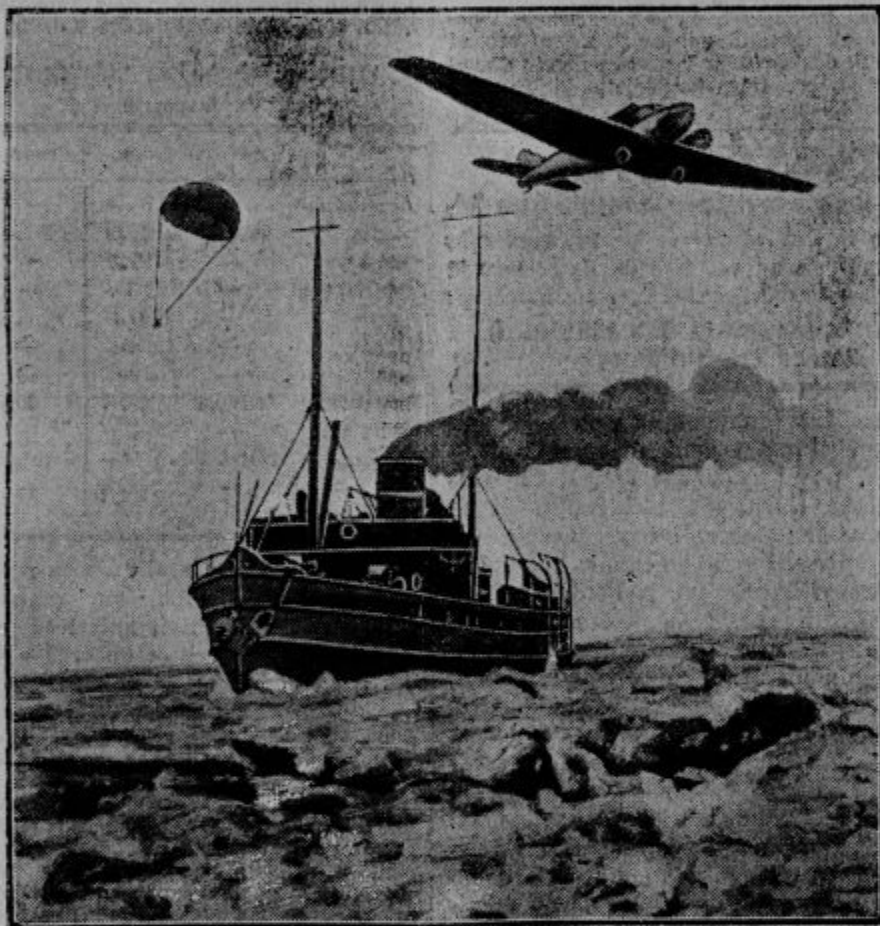
Gnili do gnjusa

Na maškeraadi v budimpeštanski mestni Redouti je došlo do nezaslišanih škandalov. Homoseksualci so prišli v ženskih oblekah ter se zaradi nekega mladega moškega, znanega pod imenom »lepi Franc« po pasje spopadli in drug drugega oklali. Škandalu je napra-vila konec policija, ki je čedno družbo po-gnala na cesto in maškaro ukinila.

Kakšna bo moderna nevesta

Vir, po katerem posnemamo naslednje vr-stice, nikakor ni bogve kako važen in zanes-ljiv — v nekem berlinskem mesečniku pripo-veduje moderna mati o kramljanju s svojim 13 letnim sinom; vendar se bodo predstave o tem, kakšnih nevest si želi današnja moška mladina, precej ujemale z resnico. Takole se usti trinajstletnik:

»Predvsem bo morala biti moja nevesta zdrava. Zdrava in vesela. In sport seveda. Pa pri sportu so sedaj itak vsa dekleta. Da se bova hodila smučat in veslat in sploh vse sporte. Denar mora tudi imeti zaradi avto-mobila. Šofirati bo pač gotovo znala, to se bomo dotle že v šoli učili. Neumna ne sme biti, neumnih deklet ne maram. In jezike mora znati, da bom mogel z njo potovati. Pudra

Na Vzhodnem morju zamrznjenim ladjam prinašajo hrano letala in jim jo spuščajo s padali.

lijo in Anglijo bo nastal spor v Afriki, po-sebno radi Egipta. V Nemčiji bo meseca ok-tobra obolol zunanji minister gospod Strese-mann. Druge nesreče ne bo. Le v Indiji se začneja orjaški boj med hinduji in mohame-danci, ki utegne imeti posledice tudi v Evro-pi. — Ob sklepu je pozvala gospa Laila časnika, ki jo je intervjuval, naj ji stavi kako vprašanje, ki zanima vse sloje prebivalstva. »Kako dolgo bo še mrzlo?« — je vprašal čas-nikar. »Približno osem dni,« je odvrnila ma-dame, »potem bo postalo topleje.« Zdaj vsaj vemo.

Iz muhe konj

Zadnjič so listi prinesli brzojavno vest, da je nekdo izvršil atentat na apostolskega nuncija Tedeschinija v Madridu. Španska vla-da je takoj nato vest zavrnila kot neresnično. Kako je prišlo do te vesti? V kraljevem ma-dridskem parku je policaj ustavil sumljivega človeka, ki je nato potegnil revolver in stre-ljal. Zadel ni nikogar, a ker se je v bližini slučajno nahajal nuncij, so pregoreči repor-terji takoj skovali »atentat na apostolskega nuncija« — iz muhe so napravili konja.

Smrt slovite angleške lepote

V Monte Carlu je umrla 76 letna Lilly Langtry, najslovitejša angleška lepota iz konca 19. stoletja. Njeno življenje je bilo zelo pisano. Bila je hči angleškega prosta na kanalskem otoku Jersey. Bila je tako krasna, da so jo imenovali »Jerzejska rožica«. Z 18 leti se je poročila z mnogo starejšim, a uglednim in bogatim londonskim trgovcem, ki jo je uvedel v londonske družbe. Postala je prija-teljica kralja Edvarda VII., ki je zaradi nje

To so hrasti!

Francoski književnik Henry Barbusse je pred kratkim obiskal starca Nikolaja Andre-jeviča Sapkovskega v vasi Lati, republika Abhazija na Kavkazu. To bo pač najstarejši človek na svetu, kajti star je 146 let. Barbusse pripoveduje:

Dospeli smo na veliko trato, ograjeno s plotom. Na livadi lesena hišica, vse naokoli polno ljudi, a sredi njih starček z belo brado in majhnim črnim klobukom. Dasi se je opi-ral na palico, je starček dovolj lahko korakal. Bil je Sapkovski. Pozdravil nas je in seznanil z ženo in otroci. Nato smo se začeli, sedeč na terasi pred hišico, s pomočjo tolmača pogo-varjati. Sapkovski, žal, ni poznal svetovnih dogodkov svoje dobe; vedno je živel v svoji

Cerkvena država do l. 1870.

vasi in le parkrat v življenju potoval do Sa-huma. Drugače bi mogel pripovedovati o vla-di Katarine Velike, o francoski revoluciji, o Napoleonu I. itd. Tako pa se spominja le na-padov na vas, požarov in podobnega. Sapkov-ski je videti zelo star; vendar ni opaziti na njem tistih žalostnih znakov starosti: rdečih oči, slinastih ustnic, usnjate kože, marveč je snažen, prikupen starček. Pogled je bister, kretnje živahne; vsekakor ima samo še en zob. Toži le, da mu peša sluh.

Bolan ni bil nikoli; pred 20 leti je bil še čvrst kakor gora. Preje je rad mnogo jedel, odkar nima zob, je zmerno. Pil je vedno, a ne, da bi bil pijanec. Oženjen je bil trikrat in imel z vsemi tremi ženami po več otrok. Prvo ženo so mu uropali Turki in odvedli s seboj; druga mu je umrla; tretja mu še živi in je stara sedaj 81 let. Z njo ima pet otrok; naj-mlajša hči je stara 26 let. — V Abhaziji je mnogo sto in več let starih ljudi; podnebje je zdravo in ljudje žive še naravno.

Drugi nadstoletni starček, o katerem po-ročajo listi te dni, je 114letni Benjamin Hodge v Poplar-Bluffu, država Missouri. To je naj-starejši belec v Missouriju. Mož je vse živ-ljenje zmerno pil in kadil, a tudi pridno delal.

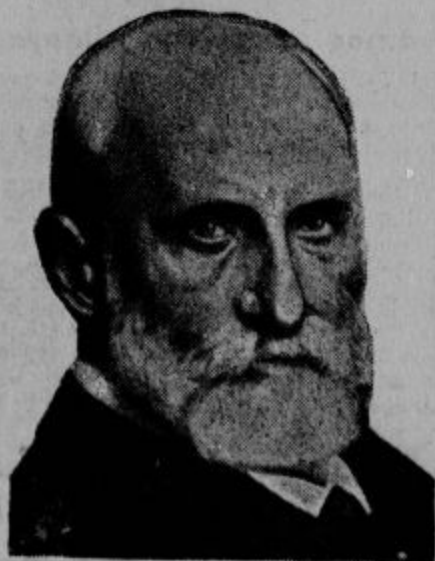
Zidovskega modroslovca Mojzesa Mendel-sohna je v neki berlinski družbi nahrulil ge-neral, ki ga ni poznal: »S čim pa trgujete?« — »Ekscelenca, saj gotovo ne boste ničesar kupili.« — »Tak s čim vendar?« — »Z razu-mom, ekscelenca.«

Na davčnem uradu. »Izpolnite ta obrazec in natančno navedite, koliko zaslužite.« »Niti 12.000 dinarjev letno.« — »To ne zadostuje!« — »Vem, da ne, a ravnatelj mi noče dati več.«

»Kako si vendar mogla poljubiti učitelja italijansčine?« — »Po italijanski me je prosil za to, pa sem mu hotela pokazati, da ga raz-zumem.«

»Marko, mamica je kupila jabolk. Daj, udari me, da bom začel jokati; potem mi bo dala mamica eno jabolko pa bova imela vsak polovico.«

Profesor: »Vi, Plavšič, sploh ne spadate med dostojne ljudi. Pridite k meni in oder.«

† Knez Ivan II. Liechtensteinski. Pokojnik je dosegel starost 88 let in je bil najstarejši vladar v Evropi in edini nemški vladajoči knez. Liechtensteinska kneževina meri 160 km² in šteje 11.500 prebivalcev.

Henry Ford častita Edisonu na zadnji iznajdbi izdelovanja gumija iz neke mehiške rastline.

Za duha in srce

Filmska umetnost

»Wings« (Krita). Zal šele danes opozarjamo na to, da je bil v tiskarni nekoliko zakasnilo. Izidejo žal šele v t. 19. t. m., ko jih takoj odpošljemo vsem naročnikom. Naročajo se v prodajalni K. T. D. (H. Neman) v Ljubljani. — Ceno smo morali dati naravnost stroškov zvišati na 3 Din za izvod, a za lepo knjižico je cena vendarle še malenkostna.

Postne svete maše (od pepelnice do svetne nedelje). Ureili in izdal Vital Vodusek. Ker se je delo v tiskarni nekoliko zakasnilo. Izidejo žal šele v t. 19. t. m., ko jih takoj odpošljemo vsem naročnikom. Naročajo se v prodajalni K. T. D. (H. Neman) v Ljubljani. — Ceno smo morali dati naravnost stroškov zvišati na 3 Din za izvod, a za lepo knjižico je cena vendarle še malenkostna.

Dr. Velemir Deželj st.: Kardinal Haulik (1788—1869). Zagreb 1929. 232 str. Cena 30 Din.

— Vladimir Deželj st., marljiv zgodovinar in dober književnik, je izdal življenjepis kardinala Haulika, ki je bil povzdignil zagrebško škofijo v nadškofijo, osnoval »Katholiki list« in Družbo Sv. Jeronima ter sploh poživil katoliško življenje v Hrvatski.

Monografije jugoslovanskih umetnikov bodo zaleto izhajati vsake tri mesece v izdanju Grafičnih umetnikov v Zagrebu s 6—10 reprodukcijami in hrvaškimi in francoskimi besedilom. V prvem zvezku so slike Uroša Predića, v tisku pa so Bukovca, Bužan in Šala Santel.

Premiera domačega dela. Dne 14. t. m. so igrali v Zagrebu dramo »Gospoda Glembocjevi« od znamenite K. R. Z. Za to premiero je bilo veliko zanimanje in se bo kritika gotovo veliko z njo bavila.

Maria Orska, znana nemška igralska zvezda, pride prihodnji teden z ansambлом dunajskih umetnikov gostovat v Zagreb v Porto-Riehevi komediji »Zaljubljenec in Verneulovi komediji »Kuzina iz Varšave«.

Zlatko Baloković je 15. t. m. koncertiral v Pragi. Na programu so bila dela Händla, Bacha, Francka, Dvořaka, Smetane, Rimski-Korzakova in Stravinskaga.

† Jan Inderka. To dni je v Pragi umrl Jan Inderka, zaslužen kulturni delavec, ki se je veliko prizadeval za kulturno sodelovanje Čehov in Jugoslovancev. Med drugimi stvarmi je prevzel na češki jezik »1915«, najboljšo Nušičevo delo.

Največja knjižnica na svetu je leningradska javna ljudska knjižnica. Pred revolucijo je bila na tretjem mestu, danes pa je gotovo na prvem. Ker ima skoro 5 milijonov zvezkov. V letu leta 1927. je posebnikom nudila 2.015.000 knjig za čitanje.

John Landquistov življenjepis Knuta Hamsuna je pravkar izšel v založbi Aleksandra Fischera v Tübingenu. Knut Hamsunovi spisi so v tem s' najnem delu razčlenjeni z različnih vidikov in s posebno izrazitim kritičnim duhom. Zlasti je zanimiva vzporeditev Hamsunovih in Dosztojevskih junakov. Življenje in delo velikega norveškega romani-piscarja sta tesno zvezana drugo z drugim. John Landquist razpravlja hkrati o enem in o drugem ter nam istočasno odkriva sila zanimive podrobnosti iz Hamsunovega življenja.

Velika orlovka telovadna akademija. Ob sviranju polnoklavirne rudniške godbe bodo pokazali naši člani Orla, Oriči, člani Mladci in Gojenke, kako so letos napredovali v telovadni stroki. Vabijo prebivalstvo iz vseh krajev na svojo akademijo, ki jo priredijo v nedeljo 17. februarja t. l. ob pol 4 popoldne v Društvenem domu v Trbovljah. Pestrost poredka, ki kaže nov mladosten in svež razvoj telovadbe, katero bo še poživila priznana rudniška godba, bo gotovo vse zadovoljila. — Dvorana je kurjena s centralno kurjavo.

Novo mesto
Mrz v mestu in okolici traja v približni temperaturi, o kateri smo že poročali, dalje. Prva dva dni tega tedna je kazal toploter na magistratu okroglo — 20° C. V noči od torka na sredo je zapadla znatna množina snega ter je zjutraj kazal toploter na magistratu — 17° C. Ob Krki je seveda mrz hujši. V višjih legah novomeške okolice pa — tako pripovedujejo v mestu prihajajoči okoličani — je veliko manj mraza.

Vsled hudega mraza je od ponedeljka dalje skozi 1 teden ustavljen pouk na osnovni ljudski šoli, na gimnaziji in na šoli v Smilahu pa od srede do sobote.

Krka je zopet premrznila. Pokriva jo ledena skorja, na katero je zapadla snežna plast.

Na hripi še vedno ljudje bolchajo. Tudi pljučnica zahteva svoje žrtve. Na Grmški kmetijski šoli je umrla hišnica Bartljeva, kateri je mož padel v vojski in je opravičala posle hišnice za ním. Kljub pažnji in oskrbi, katero so ji posvečali skozi cel teden domači in soproga g. ravnateljca ter vse zdravniški pomoči dr. Ropasa, je zavratni bolezn podlegla. Zapuščena 4 nedoročile otroke. — Ravno-tako je umrla na pljučnici Ivanka Pavlin roj. Turk, mlada vdova po jetniškem pazniku, ki je umrl pred dvema leti. Zapuščena petleho hčerko.

»Mlini pod zemljo« v Rokodelskem domu To krasno rimsko igró v petih dejanjih priredi Kat. društvo rokodelskih pomočnikov v svojem domu dne 17. febr. t. l. ob 8 zvečer. Igra se vrši za časa rimskega cesarja Teodozija leta 388. Ta cesar je premagal usiljena Maksima, podri malikovavske temple in povzdignil krščansko cerkev. V igri nastopajo različni tipi človeških značajev. Za igro je napravljenih veliko novih kostumov. — Cene so: Sedel: red I. Din 10, red II. Din 8, red III. Din 6. Stojlišča po Din 8. — Vstopnice so v predprodaji od petka dalje pri J. Krajev nasl. in na večer predstave pri blaginji. — Oglejte si to krasno igró, nikomur ne bo žal.

Sport

SLUŽBENE OBJAVE LNP

(Iz seje upravnega odbora dne 6. febr. 1929.)

V smislu § 24 t. 6. podseznih pravil se razreši g. Franca Volkarja funkcije odbornika v upravnem odboru LNP. — Na znanje se vzame ostavka člana upr. odbora g. inž. M. Debelaka. — Koptira se v upr. odbor g. inž. Vinko Kuljiš, član ASK Primorja.

Na znanje se vzame sprememba imena Sportnega društva »Rapid« (Maribor) v Sportni klub »Rapid« ter novi odbori: SK Rapida (predsednik g. dr. Oton Blanke; naslov kluba Vetrinjska ul. 6), SK Ilirije (predsednik g. dr. Milan Dular; naslov kluba Kersnikova ul. 3-II, SK Slavije (predsednik g. Ante Gosar; naslov kluba Selo 39, p. Moste pri Ljubljani), Atletik SK (predsednik g. dr. George Skoberne; naslov kluba Poštni predal 38), SK Celja (predsednik g. dr. I. Rebernik; naslov kluba g. M. Tome, OUZD).

Na znanje se vzame poročilo poverjenika v Celju g. Wagnerja od 5. t. m. v zvezi obnove medkubškega odbora v Celju; rešitev sledi pisмено.

Na znanje se vzame poročilo posebnega kapetana o tekmi ZNP: LNP, odigrani dne 3. t. m. v Zagrebu.

Na znanje se vzame poročilo SK Panonije o razdružitvi kluba.

Suspendirajo se naslednji klubi, dokler ne poravnajo naloženih fin. glob: Atletik SK (Din 500 — glasom objave od 14. 9. oz. 29. 11. 1928), SK Ptuj (Din 50 — 26. 10. 1928), SK Celje (Din 50 — 26. 10. 1928), SK Disk (Din 50 — 26. 10. 1928), SK Mura (Din 25 — 17. 10. 1928).

Prošnja igr. Maksa Novaka (SK Ptuj) za pri-spevek k bolniškim stroškom se odkloni iz načelnih razlogov, ker ni bila predložena LNP v smislu principijelnega sklepa upr. odbora LNP, ob-

javljenega dne 11. 10. 1928. Za ta promet odgo-varja napram imenovanemu igralcu SK Ptuj, ki se obenem opozarja, da je treba službene objave točno sledovati in se po njih ravhati.

Tajništvo objavlja nadalje sledeče odločitve upr. odbora JNS:

Glasom dopisa št. 219 od 5. t. m. je JNS na temelju § 68. k. p. odklonil pritožbo SK Trbovlje z dne 20. 12. 1928 v zvezi razdelitve prebitka jesenske prvenstvene tekme Amater: Trbovlje.

Glasom dopisa št. 227 od 5. t. m. je JNS na temelju § 68. k. p. odklonil pritožbo SK Zeleničar z dne 31. 12. 1928 proti naloženi mu globi Din 300. — Zeleničar se poziva, da poravnava globo tekmo 14 dni, sicer avtomatično nastopi avaranz v smislu principijelnega sklepa upr. odbora LNP, objavljenega dne 26. 10. 1928. V zvezi s tem se poziva SK Zeleničar, da v roku treh dni odgovori na pritožbo LNP z dne 15. t. m.

SK Ilirija in ASK Primorje se pozivata, da predložita tekmo 8 dni predsevu za JNS v dveh igrah: najet avtomatsko izločeno. Na pritožbo je treba označiti sedeže in stolišča ter navesti, kolikoli sledi-cov more sprejeti igralca na sedišču in kolikoli na stoliščih. Enaka nal. predložiti LNP najete svojih igralcev: SK Maribor, SK Rapid in SK Zeleničar.

Na podlagi dopisa JNS št. 232 od 12. t. m. se obvešča ASK Primorje, da upravni odbor JNS očitno zneska Din. 10.112.70 po klubovem donosu od 17. t. m. m. ne vzame na znanje, temveč je naložil LNP, da pozove klub, da od pravnih sponzorov v neprekinjenem roku 8 dni stornira izplačeno casilo. ASK Primorje se naproša, da zadosti temu sklepu JNS ter poroča o tem do 28. t. m. podsevu.

Valet dopisa SK Slavije od 47. t. m. se poziva iz evidencije vseh igralnih igralcev: Grubor Danilo, Moser Josip in Stigler Jakob.

Tajnik I.

Drsalne tekme za moško in žensko mladino se vrše jutri, v nedeljo ob 10 popoldne na sportnem drsalšču SK Ilirije. Natančen razpis smo priročili v številki od četnika, razviden je tudi na drsalšču SK Ilirije. Ocenjevalo se bo posebej moško mladino in posebej žensko mladino, vsako na zopet posebej do starosti 16 let in posebej od 17 do 18 let. Prijaviti se morejo tudi dečki in deklice, ki niso vključeni v sportnih društvih. Prijavnine ni. Irijave sprejma SK Ilirija, Kersnikova ul. 3, II. nadstropje, ali razodide do 9.30 na dan tekme. Vsi udeleženci in udeležence bodo obdarovani. Tekmovalci in tekmovalke se morajo javiti pri razpisni tekni ob 9.30 v garderobi. Običajna vstopnina za drsalčice se udeležencem tekme povrne. Pouk in po-jasnila dajejo člani načelstva drsalne sekcije SK Ilirije na drsalšču.

Sankarske tekme v Bohinju prelozene. V Bohinju se vedno sneži in je zapadlo v dolni na novo do pol metra pusteva pršila. Radi tehničnih težkoj in formalnih neprilik se prelože za nedeljo 17. t. m. razpisane sankarske tekme za nedoločen čas. — Prometni društvo Bohinje.

Sportni klub Gorje sporoča, da se radi državne prvenstvene tekme v skokih v Mojstrani preloži smučarska tekma za prvenstvo Gorenjske na nedeljo 24. februarja.

Tekma za državno prvenstvo v smučskih skokih — odpovedana! Z ozirom na skrajno nenovožne železniške zveze in negotovost prometa smo primorani odločiti tekmo v skokih in jo preložiti na poznejši termin, ki bo pravočasno objavljen.

Tekma za prvenstvo Mariborske oblasti, katero je razpisala podružnica SPD v Mariboru na Klonnem vrhu, je preložena v okolico Maribora na ta način, da se vrši start in cilj v mestu samem pred mariborsko Veliko kavarno ob 13 uri popoldne. S tem je tekma zasiguran tudi velik prometen uspeh. Kakor pričujemo, se udeležiti tekme tudi nekaj najboljših smučarjev.

SK Trnava odnovevne radi vremenskih nevi-hik medkubsko promagandno smučarsko tekmo Zelenica sedlo—Sv. Ana, napovedano za dne 17. febr. Tekma se preloži na poznejši čas, ker bo pravočasno javljeno petom časopisja. Vsi prijavljeni se vo-dijo v evidenci.

REKORDNE REZULTATE SAMO S TUNGSRIM BARIJEVIMI REKORD CEVMI

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 16. febr.: 12.30 Reproducirana glasba. 13.30 Glasovna napoved. reproducirana glasba. — 13.30 Stanje vode in borzna poročila. — 17. Radio-orkester. 18.30 Delavska ura. — 19. Nemščina, poučje ga. dr. Piskernik. — 19.30 Psihologizacija in vzgoja, predava dr. Bartol. — 20. Mladinsko spevoigra: Slava domovini, poje ženski zbor drž. ženskega učiteljskega v Ljubljani. — Radio-orkester. — 22. Poročila in časovna napoved.

Nedelja, 17. febr.: 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. — 10.30 Električna in gospodarstvo, predava ing. Ditrch. — 11. Radio-orkester — 12. predava ing. Ditrch. — 11. Radio-kvartel. — 12. Glasovna napoved. — 15. Značaj koroških Slovencev, njihove žige in običaji, predava vseučiliški prof. dr. Rožman. — 15.30 Reproducirana glasba. — 16. Planinski spomini, predava prof. Janko Mlakar. — 16.30 Laska glasba. — 17.30 Snegulica, izvajajo člani Narodnega gledališča. — 20. Poje kvartet »Ljubljane« — Radio-orkester — 22. Poročila.

Samoradi svoje
Kvalitete
Merima otroškomilo
je največ
zahtevano u
celi deželi
MERIMA 1839

Drugi programi:

Zagreb: 13.15 Plošče. — 17. Plesna glasba. — 19. Pravljice. — 20.15 Knjižna ura. — 20.35 Schubertov večer. — 22.10 Plesna glasba. — Praga: 12.30 Opoldanski koncert. — 16.10 Program za dame. — 16.30 Popoldanski koncert. — 17.40 O delavskih gledališčih. — 20. Vesela ura. — 21.30 Balajake. — Stuttgart: 14. Mladinska ura. — 16.30 Ples. — 18.45 Iz trgovine. — 20.15 Drama, nato plesna glasba. — Toulouse: 18.45 Koncert. — 19.30 Jazz. — 21.30 Vojška godba. — 22.15 Dunajski orkester. — 23. Havajska kitara. — Bern: 16. Orkester. — 16.30 Za deco. — 20. Opereta. — 23. Ples. — Katowice: 12.10 Plošče. — 17. Glasbena šola. — 19.10 O Angleški. — 20.30 Večerni prenos iz Varšave. — 22.30 Plesna glasba. — Rim: 13. Trio. — 17.30 Petje in godba. — 20.45 Godba finančnih stražnikov. — Berlin: 17. Laska glasba. — 30. Po Berlinu okoli. — 22. Sport. Nato plesna glasba. — Dunaj: 11. Kvartet Cerd. — 16. Popoldanski koncert. — 18. Pravljice. — 19. Recitacije. — 20.10 Komična opera Student-berač. — Milan: 11.15 Reproducirana glasba. — 12.30 Kvartet. — 17.20 Petje otrok. — 20.30 Orfej, opera. — Badimpešta: 9.15 Trio. — 12.05 Vojška godba. — 17. Literarna ura. — 17.50 Petje. — 19.30 Opera — Varšava: 15.50 Plošče. — 17. Umetnostno predavanje. — 17.35 Za deco. — 19.10 R-dijka kronika. — 20.30 Laska glasba. — 22.30 Plesna glasba.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20.

Sobota, 16. februarja: ob 15: LEPA VIDA. Dijaška predstava pri znižanih cenah. Izven.

Nedelja, 17. februarja: ob 15: KROJACEK JUNA-CEK. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. — Ob 20: CYRANO DE BERGERAC. Izven.

Ponedeljek, 18. februarja: VOLPONE. Red B.

Torek, 19. februarja: Zaprtlo.

Sreda, 20. februarja: VDOVA ROSLINKA. Premi-erski abonma.

OPERA:

Začetek ob pol 20.

Sobota, 16. februarja: CARMEN. Gostuje g. HIEŠ.

Izven.

Nedelja, 17. febr. ob 15: PRI TREH MLADEN-KAH, opereta Ljudska predstava pri zniž. cenah. Izven.

— Ob pol 20: BEG IZ SERAJA. Premierski abonma.

Ponedeljek, 18. februarja: Zaprtlo.

Torek, 19. februarja: TOSCA. Gostuje g. HIEŠ.

Red A.

Opozorjamo na jutrišnjo dijaško predstavo ko se vzporiz Cankarjeva drama »Lepa Vida« v režiji g. Cirila Debevara. Predstava se vrši pri izredno znižanih dramskih cenah od 15 Din navzdol.

Tencrist g. Ljubljana Iličič. Drugo gostovanje g. Iličiča v ljubljanski operi se vrši v soboto, dne 16. t. m. zvečer ob pol 20. Gospod Iličič nastopi v gavnih moški vlogi Don Josea. Ostale vloge pojo ga. Thierryja, ga. Ribičeva, ga. Poličeva in gđc. Španova ter gg. Primožič, Rumpelj, Grba. Mohorič in Janko. Predstava je v skušnjah dobro pripravljena. Pri dirigentskem pulu je g. Niko Štritoč. Predstava se vrši izven gledališkega abonmaja.

Prireditve in društvene vesti

Strokovno društvo javnih nameštencev v Ljubljani, ima drevi ob 20. uri, v posebni sobi konzumnega društva na Kongresnem trgu št. 2, svojo odborovo sejo.

Prostovolina razprodaja obuval!

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1, razpolaga se s precejšnjim številom damskih, tudi najfinjših čevljev. — Prostovolina javna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9 popoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je: vezalke, razne kreme, vložki itd., kakor tudi celokupni inventar prodajalne.

Španska hripa! Influenca!

Za ojačanje rekonvalescentov je izborna sredstvo »Leciferrin«. Vprašaj za svet zdravnika. Dobi se v vseh lekarnah.

Štefanija Mikič roj. Srkulj

danes, dne 15. t. m. po kratkem trpljenju, previdna s tolažili svete vere, bogu dano preminula.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 17. februarja 1929 ob 4 popoldne od doma žalosti škofja ulica 10 na pokopališče k Sv. Križu. Prosi se tihega sočutja!

V Ljubljani, dne 15. februarja 1929.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službo dobe

Učenka

za trgovino mešanega blaga, z lepo pisavo in če mogoče z znanjem cirilice, se sprejme. Prednost ima hčerka železničarja, stanujoča v Šiški. Lastno-ročno pisane ponudbe na upravo Slov. pod znatko »Marljiva št. 1163«.

Krojaški vajenec

se sprejme. Jože Arhar, krojač, Št. Vid n. Ljublj.

Kuharica

varčna, zvesta, ki ima veselje zlasti do svinjere, se sprejme pri dobri plači. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 1426.

Kuharica

vestransko zanesljiva, se sprejme na žand. stanici Ptuj. Nastop lahko 1. ali 15. III. t. l. Plača po dogovoru. Ponudbe sprejema uprava Slovenca pod Kuharica št. 1445.

Pekovski vajenec

se sprejme z vso oskrbo v hiši. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1440.

Prodamo

Suha drva

(žamane) se dostavlja na dom. Franc Suštar, parna žaga, Dolenjska cesta 12.

Naprodaj:

elektr. motor 1½ KS in ventilator 35 cm za isto-smerni tok, pisalni stroj »Adler«, masivna lesena ograja (šalter) z marmor. ploščo, blagajna Wertheim št. 4 in nekaj pisarniške opreme — pri »Moslavina«, Šiška, Celovška cesta 50.

Električne žarnice

110, 125, 150, 220 volt, od 5 do 200 watt, navadno, opal in dnevno svetle po najnižjih cenah na prodaj v komisiji trgovini: Sv. Petra cesta 7, dvorišče.

Železnato vino

lekar. dr. G. PICCOLI-JA V LJUBLJANI krepiča oslabele, malokrvne odrasle in otroke.

Debele

luskinaste trobe kupte najceneje pri tvrdki A. VOLK, Ljubljana Resljeva cesta 24.

Puhasto perje

kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg izkoristite priliko, dokler zaloga traja. Imam tudi beli puh kg 300 Din L. Brozović, kem čistilna perla, Zagreb, Hlica 82

Pliše

volnene in gobeline za tapaciranje pohištva, ima lepe in najcenejše v zalogi Rudolf Sever, tapetništvo, Marijin trg št. 2

Konjsko meso

se prodaja vsak dan sveže kakor tudi klobase. Salame različne vrste. — Kupijo se tudi konji za klanje. — Marinšek Ivan, mesar, Prečna ul. 6. Prosim zabeležite si številko telefona: 3078.

Kupimo

Hlude

smreka, jelka, kupim vsako množino. — Fran Suštar, parna žaga, Dolenjska cesta 12, Ljublj.

Posestva

Manjšo trgovino

z meš. blagom, s trafikom, na prometnem kraju na Spod. Štajerskem, 10 min. od žel. postaje, staro ter dobro vpeljeno, takoj prodam. Prevzeti se mora vsa zalogla pri takojšnjem plačilu. Potreben kapital cirka 50 do 60 tisoč dinarjev. — Naslov v oglašnem oddelku »Slov.« pod št. 1456.

Vnajem

Poslovni lokal

v bližini glavnega kolodvora, se takoj odda. — Naslov pove inser. odd. »Slovenca« pod št. 1408.

Pouk

Metoda Berlitz

Pouk francoske, angleške, italijanske, nemške itd po profesorjih dotičnih dežel. Vsak profesor poučuje edinele v svoji materniščini. — Prijava samo: Kralja Petra trg 8/L, Ljubljana.

Denar

Kompanjon

s kapitalom 80.000 Din — se išče za dobro vpeljano kavarniško-restavracijsko podjetje v Splitu, Dalmacija. Biti mora strokovnjak in zgledega vedenja. Ako bi hotel prevzeti celo podjetje, bi bil potreben dvojni kapital. Resni reflektantje naj se obrnejo na J. Markota, sekretarja Zadruga gostilničarjev in kavar-narjev v Splitu.

Razno

Specijalno vino

Prokupac, Blatina, korčulanski »Grk«, se toči v vinski kleti Sv. Petra cesta št. 43.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom! Varstvena znamka V zalogi v lekarnah in drogerijah ali naravnost iz tovarne in glavno zalogo M. Hrnjak, lekar, Siskak.

AMOL

edino sredstvo proti moljem

AMOL

DESINFECTOR

(čistilec zraka)

Pohištvo v lekarnah, drogerijah in zadetih trgovinah

Samoprodaja:

Zagreb TECH. A, rila 36a

ZDRAVJE JE VSE!

Tudi Vi ste po uživanju kave občutili neko napetost živcev, ki Vam ni dala zaspati. Čeprav se je Vas polastila največja utrujenost. Mogoče ste celo kedaj občutili neugoden naval krvi v glavo ali pa celo razločno bitje srca.

Povzročitelj vseh teh pojavov je kofein. V navadni skodelici kave ga je toliko, da lahko povzroči pri občutljivih ljudeh težkoče srca, nervozno nemirnost, neredno izmenjavo snovi itd.

Kljub temu pa Vi vendar smete od sedaj naprej piti kavo v katerikoli množini in kakor hočete jako: ali to mora biti kava Hag.

NEŠKODLJIVA ZRNATA KAVA

Kava Hag je izbrana iz najboljših vrst kav srednje in južne Amerike.

Kofein se ji odvzame na poseben način še pred praženjem. Okus in aroma ostaneta pri kavi Hag neizpremenjena; po tem procesu je nasprotno še veliko blažja in čistejša, nego vsaka druga kava. Največja prednost kave Hag je, da jo lahko prenašajo celo bolniki in otroci. Nikdar Vam ne skrajša Vašega spanja, nikdar ne škoduje Vašemu srcu in Vašim živcem. S tem vzdržuje kava Hag Vaše zdravje in Vašo življensko svežost: Vaše največje bogastvo — predpogoj za uspešno delo.

VELIKO ZNIZANJE CENE!

Kupujte kavo Hag, poskusite vse njene prednosti! Cene so znatno znižane. Mali omet stane samo Din 14.—, veliki Din 27.—. Od sedaj naprej lahko dnevno pijete kavo Hag, a pri tem komaj opazite večji izdatek. Pomislite, da imate pri mali razliki cen med kavo s kofeinom in kavo Hag najboljšo jamstvo za dobro kakovost in nenadomestljivo korist za Vaše zdravje.

Kava Hag se prodaja v vseh dobrih trgovinah z živili. V mesta, kjer se še ne dobiva, Vam pošlje vsako množino franko po običajni ceni.

KAVA HAG D. D., Martičeva 14 - b, ZAGREB.

Vzorec Vam pošljemo, ako nam pošljete priloženo priznanico.

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

(The lost world.)

Roman.

Profesor Summerlee je bil preveč pobit, da bi ugovarjal, in je stresel samo srdito glavo in tako pokazal, da ne odobruje kolegiovih izvajanj. Lord John si je samo popraskal neposebno bujne lase s pripombo, da se ne more udeležiti te borbe, ker je vpisan med borce drugačne teže. Jaz pa sem ostal zopet zvest svoji navadni vlogi in zasukal znanstveni razgovor v najbližjo vsakdanjo smer s pripombo, da pogrešam enega izmed Indijancev.

»Sel je po vodo,« je rekel lord Roxton. »Vsilili smo mu prazno škatljo od mesa pa je razumel in se odpravil.

»V staro taborišče?« sem vprašal.

»Ne samo k studencu. Tja je šel, med tisto drevje. Mora biti samo kakih dvesto jardov daleč. Pravzaprav bi se moral pritiklav v tem času že vrniti.«

»Pa grem gledat, kaj je z njim,« sem rekel. Vzel sem puško in odkorakal proti potoku skozi grmovje, dočim so ostali moji prijatelji pripravljali pičli zajtrk. Zdelo se vam bo morebiti nepremišljeno, da sem tako brezskrbno zapustil varno skrivališče v naši goščavi, čeprav nisem bil predaleč namenjen, a pripomniti je treba, da smo bili več mil oddaljeni od opijege gradišča, da še niso odkrile zverine, kolikor je bilo nam znano, našega zavetišča in da nisem imel s puško v roki pred njimi tudi nobenega strahu. Nisem pač vedel, kako so zvite in močne.

Slišal sem pred seboj v daljavi zuborenje studenca, a bil sem od njega ločen po neprodinrem podmladku in drevju. Prišel sem laziti skozi zapreko baš tam, kjer me niso slučajno več videli tovariši, pa zagledal, da leži sredi grmovja neka rdečkasta stvar. Stopil sem bliže in se prepričal, da je mrtvo telo pogrešanega Indijanca. Ležal je postrani s skrčenimi nogami in imel tako nenaravno zavijano glavo, kakor da bi gledal preko lastnih pleč. Zakričal sem, da posvarim tovariše, ker tu se je moralo nekaj zgoditi, ter sem se spotaknil ob prihodnjem koraku ob truplo.

Najbrž je bil moj angel varuh prav blizu mene, ker pogledal sem iz nagonskega strahu ali morebiti radi rahlega šumenja med listjem navzgor. Iz gostega zelenja nad menoj sta se spuščali počasi dve mišičasti, z rdečkastimi kocinami porastli roki. Še trenutek, pa bi me zagrabile te skrivnostne orjaške šape za vrat. Urno sem odskočil, a roke so bile še bolj urne kakor jaz. Sicer me je rešil nenadni skok smrtnega objema, vendar pa mi je ujela ena šapa tilnik in druga obraz. Dvignil sem roke, da ubranim svoj vrat, a v prihodnjem trenutku so že zdrsnili orjaški kremplji po mojem licu in mi stisnili prste. Neka nevidna moč me je prožno dvignila v zrak in občutil sem, da mi vedno bolj zavija nepremagljivi pritisk glavo, dokler ni postala naposled bolečina preneznosna za vratna vretenca. Izgubljal sem že zavest, a vendar divje odrival šapo, dokler se mi ni posrečilo, da sem oprostil brado. Takoj sem obrnil oči navzgor in zagledal, da bulijo nepremično vame iz pošastnega obraza druge, neusmiljeno mrzle, svetloplave oči. Nekaj hipnotičnega je bilo v tem grozovitem pogledu. Nisem se več mogel upirati. Ko je zapazilo strašilo, da omagujem v njegovih krempljih, sta se za trenutek prikazala v kotih zopnega gobca dva bela čekana in šapa me je še močneje prijala za brado, da bi mi zavijala glavo vedno bolj gori in nazaj. Rahla okrogla meglica mi je zastrla oči in drobni srebrni zvončki so mi zažvenkljali v ušesih. Začel sem, da je votlo in daleč počila puška, in le nejasno sem občutil udarec, ko sem treščil na zemljo, kjer sem obležal nepremičen ter brez zavesti.

Ko sem se zopet zavedel, sem ležal na hrbtu v travi sredi našega skrivališča v grmovju. Nekdo je prinesel vode iz studenca in lord John mi jo je brizgal v obraz, dočim sta me podpirala jako vznemirjena Challenger in Summerlee. Trenutek se mi je zdelo celo, da je posiljala človeška usmiljenost izpod učenjaskih krink. Onesvestiti sem se moral, ker so mi odpovedali živci, ne pa radi katerekoli poškodbe, ker pol ure pozneje sem zopet lahko sedel in bil na vse pripravljen, čeprav me je bolela glava in sem imel zatečen vrat.

»Zdaj pa ste si komaj rešili življenje, dragi moj mladenič,« je rekel lord John. »Ko sem začel vaše kričanje, sem planil iz skrivališča in ko sem zagledal, kako imate zaokrenjeno glavo in bingljate z nogami

po zraku, sem že mislil, da nas bo za enega manj. V tem razburjenju sploh nisem zadel zverine, a vas je vendar spustila pa izginila kakor kavra. Pri svetem Jurju, da bi imel kakih petdeset strelcev! Kmalu bi iztrebil peklenko zalogo, pa bi lahko zapustili to deželo v boljšem stanju, kakor smo jo našli.«

Opice so nas torej na katerikoli način vendar zavohale in povsod vedno opazovale. Podnevu se nam jih sicer ni bilo treba preveč bati, ponoči pa bi nas najbrž zopet napadle; kazalo je torej, da se moramo čimprej rešiti njih sosedstva. Od treh strani nas je obdajal pragozd, kjer bi naleteli vedno lahko na zasedo. Na četrti strani, ki se je polagoma nagibala proti jezeru, je rastle samo s posameznimi drevesi pomešano nizko grmovje, ki so ga tu pa tam prekinile odprte poljane. To pot sem bil ubral na svojem samotnem ponočnem izletu, in zdaj bi nas lahko pripeljala k Indijancem v jamah. V tem pravcu smo tudi morali vsekakor odriniti.

Bilo nam je sicer jako žal zapustiti staro taborišče ne samo radi zalog, ki smo jih imeli v njem, temveč tudi pred vsem zato, ker smo izgubili izpred oči Zambuja, edino vez z ostalim svetom. Sicer pa smo imeli s seboj zadosti nabojev in vse puške, da bi se vsaj nekoliko časa lahko ubranili, pa smo tudi upali, da se še lahko povrnemo in pridemo zopet v dotiko z našim črncom. Saj nam je svečano obljubil, da nas počaka, in nismo dvomili, da bo tudi ostal mož-beseda.

Kmalu po poldnevu smo odrinili na pot. Mladi glavar je korakal pred nami kakor vodnik, toda je užaljeno odklonil tovor, ki smo mu ga hoteli dati, da bi ga nosil. Za njim sta sledila preostala Indijanca, ki sta vlekla na hrbtu našo pičlo prtljago. Mi, četvorica belih ljudi, smo korakali zadaj z nabitiimi puškami, napetimi za strel. Čim smo odrinili, se je nenadno razleglo po mogočnem mrkem pragozdu opije glasno zavijanje, ki je najbrž izražalo zmagoslavje o priliki našega odhoda ali pa tudi prezirljivo zasmehovanje. Videli smo, če smo se ozrli, samo neprodinno steno drevja, a zategnjeno tuljenje je jasno kazalo, koliko sovražnikov preži na nas med vejevjem. Sicer pa ni bilo opaziti nikakega zasledovanja, ter smo kmalu dospeli na odprt kraj, kjer nam niso več opice mogle do živoga.

(Dalje.)